

2025/1892

2025.9.26.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2025/1892 IRÁNYELVE

(2025. szeptember 10.)

a hulladékokról szóló 2008/98/EK irányelv módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 192. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében ⁽²⁾,

mivel:

- (1) A minden hulladéktípusra kiterjedő hulladékmegelőzés és -gazdálkodás döntő fontosságú eszköz azon törekvések során, amelyek a környezet és az emberi egészség védelmét célozzák az Unióban. Mivel a tagállamok arra törekednek, hogy folyamatosan javítsák hulladékmegelőzési és -gazdálkodási terveiket, elengedhetetlen a 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben ⁽³⁾ meghatározott hulladékhierarchia (a továbbiakban: a hulladékhierarchia) szigorú alkalmazása.
- (2) A Bizottság 2019. december 11-i közleményében foglalt európai zöld megállapodás és a Bizottság 2020. március 11-i közleményében felvázolt, a tisztább és versenyképesebb Európát szolgáló, körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési terv megerősített és felgyorsított uniós és tagállami fellépést szorgalmaz a textil- és az élelmiszerágazat környezeti és társadalmi fenntarthatóságának biztosítása érdekében, mivel ezek a leginkább erőforrás-igényes ágazatok közé tartoznak, amelyek jelentős negatív környezeti externáliákat okoznak. Ezekben az ágazatokban – egyebek mellett – finanszírozási és technológiai hiányosságok akadályozzák a körforgásos gazdaságra való áttérés és a dekarbonizáció felé történő előrelépést. Az élelmiszer- és a textilágazat az első, illetve a negyedik leginkább erőforrás-igényes ágazat és ezek az ágazatok nem felelnek meg teljes mértékben azoknak az alapvető uniós hulladékgazdálkodási elveknek, amelyek a hulladékhierarchia határoz meg, melynek értelmében a hulladékmegelőzésnek, majd az újrahasználatra való előkészítésnek, utána pedig az újrafeldolgozásnak kell prioritást adni. Az említett kihívások életciklus-szemléleten alapuló rendszerszintű megoldásokat igényelnek, különös tekintettel az élelmiszerekre és a textiltermékekre.
- (3) A fenntartható és körforgásos textiliparra vonatkozó uniós stratégiáról (a továbbiakban: a stratégia) szóló, 2022. március 30-i bizottsági közlemény szerint számottevő változásokra van szükség ahhoz, hogy elmozduljunk a textiltermékek tervezése, gyártása, használata és selejtezése terén jelenleg uralkodó lineáris modelltől és különösen szükséges, hogy visszaszorítsuk a „fast fashion” („gyorsdivat”) jelenséget. A stratégia 2030-ra szóló jövőképe szerint a fogyasztók hosszabb ideig élvezik a jó minőségű, megfizethető árú textilanyagok előnyeit. A stratégia hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a gyártók felelősséget vállaljanak a termékeikből képződő hulladékért, és utal arra, hogy uniós szinten a díjak ökomodulációját magukban foglaló, harmonizált kiterjesztett gyártói felelősségi szabályok jönnek létre a textilanyagokra vonatkozóan. Kimondja, hogy az említett szabályok fő célja, hogy megteremtse a textilanyagok gyűjtésének, válogatásának, újrahasználatának, újrahasználatra való előkészítésének és újrafeldolgozásának gazdaságát, valamint arra ösztönözzék a gyártókat, hogy termékeiket a körforgásos elveknek megfelelő módon tervezzék meg. E célból úgy rendelkezik, hogy a gyártók által a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerekhez nyújtott hozzájárulások jelentős részének a hulladékmegelőzési intézkedések és az újrahasználatra való előkészítés céljait kell szolgálnia. A stratégia támogatja továbbá annak szükségességét, hogy megerősített és innovatívabb megközelítések kerüljenek alkalmazásra a biológiai erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás vonatkozásában az élelmiszer-hulladék körforgásos jellegének és hasznosításának, valamint a bioalapú textilanyagok újrahasználatának fokozása érdekében.

⁽¹⁾ HL C, C/2024/888, 2024.2.6., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/888/oj>.

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2024. március 13-i álláspontja (HL C, C/2025/1033, 2025.2.27., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1033/oj>) és a Tanács 2025. június 23-i álláspontja első olvasatban (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé). Az Európai Parlament 2025. szeptember 9-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelve (2008. november 19.) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 312., 2008.11.22., 3. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj>).

- (4) A textilanyagok megfelelő gyűjtése azáltal, hogy biztosítani fogja a textilanyagok újrahasználatát, újrafeldolgozását és – végső soron – „újjaszületését” – előmozdítva ezzel a körforgásos gazdaságot –, hozzá fog járulni ahhoz, hogy a környezetben – a szárazföldi és a tengeri ökoszisztémákat is ideértve – csökkenjen a szintetikus textilhulladék jelenléte.
- (5) Tekintettel az élelmiszerhulladék-képződés negatív hatásaira, a tagállamok elkötelezték magukat, hogy intézkedéseket hoznak az élelmiszerhulladék-keletkezés megelőzésének és csökkentésének előmozdítása céljából, összhangban az Egyesült Nemzetek 2015. szeptember 25-én elfogadott, a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjével és különösen az ENSZ 12. fenntartható fejlődési céljának 3. célértékével, amelynek értelmében 2030-ig a felére kell csökkenteni a kiskereskedelmi és fogyasztói szinten képződő, egy főre jutó globális élelmiszer-hulladék mennyiségét, valamint csökkenteni kell az élelmiszer-termelési és -ellátási láncok mentén képződő élelmiszer-veszteséget, a betakarítás utáni veszteségeket is ideértve. Ezek az intézkedések azt célozzák, hogy meg lehessen előzni, illetve csökkenteni lehessen az élelmiszerhulladék-képződést az elsődleges termelésben, a feldolgozásban és az előállításban, az élelmiszerek kiskereskedelmében és egyéb értékesítésében, az éttermekben és az étkeztetésben, valamint a háztartásokban.
- (6) Az Európa jövőjéről szóló, 2021 áprilisa és 2022 májusa között megrendezett konferenciát követő intézkedésként a Bizottság elkötelezte magát, hogy lehetővé teszi a polgári vitacsoportok számára, hogy bizonyos kulcsfontosságú javaslatokat az előterjesztésük előtt megvitassanak, és azokkal kapcsolatban ajánlásokat fogalmazzanak meg. Ezzel összefüggésben 2022 decembere és 2023 februárja között európai polgári vitacsoport összehívására került sor, hogy a vitacsoport ajánlásokat dolgozzon ki azt illetően, miként lehet fokozni az Unióban képződő élelmiszer-hulladék csökkentésére irányuló intézkedéseket. Mivel az Unióban az élelmiszer-hulladék több mint fele a háztartásokban képződik, a polgárok élelmiszerhulladék-megelőzéssel kapcsolatos meglátásai különösen fontosak. Végső ajánlásaiban az európai polgári vitacsoport három fő cselekvési irányvonalat vázolt fel, nevezetesen az élelmiszer-értékláncon belüli együttműködés megerősítését, az élelmiszeripari kezdeményezések ösztönzését és a fogyasztói magatartás megváltoztatásának támogatását. A vitacsoport ajánlásai a továbbiakban is támogatni fogják a Bizottság átfogó élelmiszerhulladék-megelőzési munkaprogramját, és iránymutatásul szolgálhatnak, hogy segítsék a tagállamokat az élelmiszerhulladék-csökkentési célértékek elérésében.
- (7) A 2009/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽⁴⁾ módosította a 2006/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet⁽⁵⁾, kizárva annak hatálya alól a geológiai tárolás céljából leválasztott és szállított, majd a 2009/31/EK irányelv követelményeinek megfelelően geológiai úton tárolt szén-dioxidot. Ezt a módosítást azonban nem illesztették be a 2006/12/EK irányelvet hatályon kívül helyező 2008/98/EK irányelvbe. Ezért a jogbiztonság garantálása érdekében ez a módosító irányelv az említett módosítást beépíti a 2008/98/EK irányelvbe.
- (8) A „textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik gyártója”, a „forgalmazás”, az „online platform”, a „logisztikai szolgáltató”, a „szociális gazdaság szervezete”, a „fogyasztó”, a „végefelhasználó”, az „eladatlan fogyasztási cikk” és a „gyártói felelősségi szervezet” fogalmaknak a textilanyagokkal kapcsolatos kiterjesztett gyártói felelősség érvényesítéséhez kapcsolódó fogalommeghatározásait be kell illeszteni a 2008/98/EK irányelvbe annak érdekében, hogy egyértelművé váljon az említett fogalmak és a hozzájuk kapcsolódó kötelezettségek hatálya.
- (9) Az élelmiszer-hulladék képződésének negatív hatásaival és negatív következményeivel kapcsolatos növekvő tudatosság, az uniós és tagállami szinten tett politikai kötelezettségvállalások, valamint „Az anyagkörforgás megvalósítása – a körforgásos gazdaságra vonatkozó uniós cselekvési terv” című, 2015. december 2-i bizottsági közleményt követően végrehajtott uniós intézkedések ellenére az élelmiszer-hulladék képződése nem csökken kellő mértékben ahhoz, hogy jelentős előrelépés történjen az ENSZ 12. fenntartható fejlődési célján belüli 3. célérték elérése felé. Ahhoz, hogy jelentős hozzájárulás történjen a 12. fenntartható fejlődési cél 3. célértékének eléréséhez, meg kell erősíteni a tagállamok által meghozandó intézkedéseket, hogy a tagállamok ezen irányelv és az élelmiszerhulladék-képződés csökkentését célzó egyéb megfelelő intézkedések végrehajtása során előrelépést tegyenek az említett célérték elérése felé. Ez az irányelv ennél fogva az élelmiszer-ellátási lánc minden egyes szakaszára vonatkozóan meghatározza azokat a beavatkozási területeket, amelyeken a tagállamoknak intézkedéseket kell kiigazítaniuk vagy adott esetben elfogadniuk.
- (10) Az élelmiszerhulladék-megelőzést illetően, a tagállamok – bizonyos mértékig – kidolgoztak olyan kommunikációs anyagokat és lefolytattak olyan kampányokat, amelyek a fogyasztókat és az élelmiszer-vállalkozókat célozták meg. Az említett intézkedések azonban elsősorban a figyelemfelkeltésre összpontosítottak, nem pedig arra, hogy magatartásbeli változást idézzenek elő. Annak érdekében, hogy maradéktalanul ki lehessen aknázni az élelmiszer-hulladék csökkentésében rejlő lehetőségeket, és biztosítva legyen, hogy idővel előrelépés történjen, a tagállamokban fennálló sajátos helyzetekhez és szükségletekhez igazodva beavatkozásokat kell kidolgozni a magatartás megváltoztatása céljából, és ezeket teljes mértékben be kell építeni a nemzeti élelmiszerhulladék-megelőzési programokba. Fontos továbbá figyelembe venni az étrendi változásokat, a regionális körforgásos megoldásokat, beleértve a köz- és magánszféra közötti partnerségeket és a polgárok szerepvállalását, valamint – így például a legkülső régiók vagy a szigetek esetében – a sajátos regionális szükségletekhez való alkalmazkodást.

(4) Az Európai Parlament és a Tanács 2009/31/EK irányelve (2009. április 23.) a szén-dioxid geológiai tárolásáról, valamint a 85/337/EGK tanácsi irányelv, a 2000/60/EK, a 2001/80/EK, a 2004/35/EK, a 2006/12/EK és a 2008/1/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint az 1013/2006/EK rendelet módosításáról (HL L 140., 2009.6.5., 114. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/31/oj>).

(5) Az Európai Parlament és a Tanács 2006/12/EK irányelve (2006. április 5.) a hulladékokról (HL L 114., 2006.4.27., 9. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2006/12/oj>).

- (11) Továbbra is egyenlőtlenségek állnak fenn Unió-szerte a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek beszállítóinak és vevőinek tárgyalási pozíciói között az élelmiszer-ellátási láncokban. Ez különösen így van a mezőgazdasági termékek esetében, mivel ezek jellegüket tekintve többé-kevésbé romlandóak. A tagállamoknak ezért minden megfelelő intézkedést meg kell hozniuk annak biztosítása érdekében, hogy az ezen irányelvben meghatározott élelmiszerhulladék-csökkentési célértékek megvalósítása érdekében hozott intézkedések ne eredményezzék sem a mezőgazdaságtermék-beszállítók tárgyalási pozíciójának csökkenését, sem pedig az ilyen beszállítókkal szembeni, az (EU) 2019/633 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽⁶⁾ által tiltott tisztességtelen forgalmazói magatartások előfordulásának növekedését.
- (12) Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság és az élelmiszerbiztonsági válságokra való felkészültségre és reagálásra vonatkozó európai mechanizmus felismerte, hogy a csomagolás hozzájárul az élelmiszer-hulladék csökkentéséhez, valamint az élelmiszer-ellátás és az élelmiszerbiztonság biztosításához. Ebben az összefüggésben ezért helyénvaló, hogy a tagállamok ösztönözzék és előmozdítsák az élelmiszerhulladék-megelőzéshez hozzájáruló technológiai megoldásokat, így például a csomagolt élelmiszerek eltarthatósági idejének meghosszabbítására, illetve állapotának – különösen szállítás és tárolás során történő – megőrzésére vagy javítására szolgáló aktív csomagolás, valamint az 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek⁽⁷⁾ megfelelő felhasználóbarát eszközök térnyerését, hozzájárulva ezáltal a továbbra is biztonságosan fogyasztható élelmiszerek szükségtelen selejtezésének megelőzéséhez.
- (13) Tekintettel élelmiszerhulladék-csökkentési potenciáljukra, a tagállamoknak támogatniuk kell az olyan innovatív és technológiai megoldásokat, amelyek pontosan jelzik az élelmiszerek eltarthatósági idejét, garantálják az élelmiszer-biztonságot, és az 1169/2011/EU rendelettel összhangban olyan információkkal szolgálnak – a „minőségmegőrzési” vagy „fogyaszthatósági” idők feltüntetését is ideértve –, amelyek egyértelműek és könnyen érthetőek a fogyasztók számára.
- (14) Annak érdekében, hogy rövid távon eredményeket lehessen elérni, valamint hogy az élelmiszer-vállalkozók, a fogyasztók és a hatóságok számára hosszabb távon biztosítható legyen a szükséges perspektíva, számszerűsített, a tagállamok által 2030-ig elérendő célértékeket kell meghatározni az élelmiszer-hulladék képződésének csökkentésére vonatkozóan.
- (15) Tekintettel az Uniónak a 12. fenntartható fejlődési cél 3. célértékében meghatározott törekvés melletti elkötelezettségére, a tagállamok által 2030-ig elérendő élelmiszerhulladék-csökkentési célértékek meghatározása várhatóan erőteljes szakpolitikai ösztönzést fog adni ahhoz, hogy intézkedésekre kerüljön sor, és jelentős hozzájárulást fog biztosítani a globális célok eléréséhez. Tekintettel azonban az ilyen célértékek jogilag kötelező jellegére, e célértékeknek arányosnak, elérhetőnek és megvalósíthatónak kell lenniük, valamint figyelembe kell venniük az élelmiszer-ellátási lánc különböző szereplőinek, különösen a mikro- és kisvállalkozásoknak a szerepét és kapacitását. A jogilag kötelező erejű célértékek meghatározásának ezért fokozatos megközelítést kell követnie, a fenntartható fejlődési célokban meghatározott szintnél alacsonyabb szinten kezdve, annak biztosítása céljából, hogy a tagállamok következetes választ adjanak, és hogy kézzelfogható eredményeket lehessen elérni a 12. fenntartható fejlődési cél 3. célértékének megvalósítása felé.
- (16) Az élelmiszer-hulladéknak az élelmiszer-ellátási lánc bármelyik szakaszában történő csökkentése számottevő pozitív környezeti hatást eredményez. Az élelmiszer-hulladék képződésének a termelési, illetve a fogyasztási szakaszban történő csökkentése eltérő megközelítéseket és intézkedéseket tesz szükségessé, és az érdekelt felek különböző csoportjainak részvételével jár. Ezért az élelmiszerhulladék-képződés csökkentésére irányulóan a feldolgozásra és az előállításra egy célértéket, az élelmiszerek kiskereskedelmére és egyéb értékesítésére, az éttermekre, az étkeztetésre és a háztartásokra vonatkozóan pedig egy másik célértéket kell megállapítani.
- (17) Tekintettel az élelmiszer-ellátási lánc értékesítési és fogyasztási szakaszai közötti kölcsönös függőségre, különösen a kiskereskedelmi gyakorlatoknak a fogyasztói magatartásra gyakorolt hatására, valamint az otthoni és az otthonon kívüli élelmiszer-fogyasztás közötti összefüggésre, az élelmiszer-ellátási lánc e szakaszaira vonatkozóan egyetlen közös célértéket kell meghatározni. Ha az említett szakaszok mindegyikére vonatkozóan külön célértékek kerülnének meghatározásra, az szükségtelenül bonyolítaná a helyzetet, és korlátozná a tagállamok mozgásterét a tekintetben, hogy saját egyedi, aggályos területeikre összpontosítsanak. Annak elkerülése érdekében, hogy a közös célérték túlzott terhet rójon egyes gazdasági szereplőkre, a közös célérték elérésére irányuló intézkedések kidolgozása során a tagállamoknak figyelembe kell venniük az arányosság elvét.

⁽⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/633 irányelve (2019. április 17.) a mezőgazdasági és élelmiszer-ellátási láncban a vállalkozások közötti kapcsolatokban előforduló tisztességtelen piaci gyakorlatokról (HL L 111., 2019.4.25., 59. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/633/oj>).

⁽⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1169/2011/EU rendelete (2011. október 25.) a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról, az 1924/2006/EK és az 1925/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról és a 87/250/EGK bizottsági irányelv, a 90/496/EGK tanácsi irányelv, az 1999/10/EK bizottsági irányelv, a 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2002/67/EK és a 2008/5/EK bizottsági irányelv és a 608/2004/EK bizottsági rendelet hatályaon kívül helyezéséről (HL L 304., 2011.11.22., 18. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1169/oj>).

- (18) A demográfiai változások jelentős hatást gyakorolnak az elfogyasztott élelmiszerek és a képződő élelmiszer-hulladék mennyiségére. A népességváltozások figyelembevétele érdekében az élelmiszerek kiskereskedelmére és egyéb értékesítésére, az éttermekre, az étkeztetésre és a háztartásokra alkalmazandó közös élelmiszerhulladék-csökkentési célértéket ezért az egy főre jutó élelmiszer-hulladék szintjének százalékos változásában kell kifejezni. Mivel a turisták nem számítanak bele a állandó népességbe, és a tagállamok a turizmus növekedésével vagy csökkenésével szembesülhetnek az élelmiszerek kiskereskedelme és egyéb értékesítése, az éttermek és az étkeztetés, valamint a háztartások tekintetében egy főre vonatkozó élelmiszerhulladék-csökkentési célérték megállapításához használt referencia-időszakhoz képest, a Bizottságnak korrekciós tényezőt kell elfogadnia annak érdekében, hogy támogassa a tagállamokat az említett élelmiszerhulladék-csökkentési célérték elérésében.
- (19) 2020 volt az első olyan év, amikor a tagállamok az (EU) 2019/1597 felhatalmazáson alapuló bizottsági határozatban⁽⁸⁾ meghatározott harmonizált módszertant alkalmazva mérték az élelmiszer-hulladék szintjét. A Covid19-világjárvány során hozott védintézkedések miatt azonban a 2020. évi adatok egyes tagállamok esetében nem tekinthetők reprezentatívnak az ott képződött élelmiszer-hulladék tekintetében. Hasonlóképpen ez lehet a helyzet a 2021-re, 2022-re és 2023-ra vonatkozóan évente gyűjtött adatok esetében is. Ezért a 2021 és 2023 közötti referencia-időszak vonatkozásában helyénvaló éves átlagot használni az élelmiszerhulladék-csökkentési célértékek meghatározásához, alternatívaként lehetővé téve a 2020. évi adatok felhasználását. Azon tagállamok számára, amelyek igazolni tudják, hogy 2020 előtt olyan módszereket alkalmazva végeztek méréseket az élelmiszer-hulladékra vonatkozóan, amelyek összhangban voltak az (EU) 2019/1597 felhatalmazáson alapuló határozattal, lehetővé kell tenni, hogy 2020 előtti referencia-időszakot használjanak.
- (20) Annak biztosítása érdekében, hogy a globális célérték elérésére irányuló fokozatos megközelítéssel el lehessen érni a kitűzött célokat, át kell tekinteni és adott esetben felül kell vizsgálni az élelmiszer-hulladék csökkentésére vonatkozó, jogilag kötelező erejű célértékek tekintetében meghatározott szinteket, hogy figyelembe lehessen venni a tagállamok által az idő előrehaladtával elért előrelépéseket, valamint az élelmiszer-feldolgozó és -gyártó ágazatbeli gyártási szintek változásaiból eredő bármely esetleges hatást. Ez lehetővé tenné a célértékek esetleges kiigazítását az Unió hozzájárulásának megerősítése és a 2030-ig elérendő 12. fenntartható fejlődési cél 3. célértékével való további összehangolás, valamint az ezen időpontot követően elérendő további előrelépés irányának meghatározása érdekében. Az elsődleges termelők által az élelmiszer-hulladék és -veszteség csökkentése céljából tett erőfeszítések további támogatása érdekében orvosolni kell a tudásbeli hiányosságokat, hogy megfelelő eszközöket lehessen azonosítani az ilyen hulladékok és veszteségek csökkentése tekintetében.
- (21) Az élelmiszerhulladék-megelőzési rendelkezések jobb, időszerűbb és egységesebb végrehajtásának biztosítása, a végrehajtás bármely hiányosságának előrejelzése, valamint a célértékek teljesítésének határideje előtt történő fellépés tagállamok számára történő lehetővé tétele érdekében a 2018-ban bevezetett korai előrejelző jelentési rendszert az élelmiszerhulladék-csökkentési célértékekre is ki kell terjeszteni.
- (22) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 191. cikkének (2) bekezdésében említett, „a szennyező fizet” elvvel összhangban alapvető fontosságú, hogy azok a gyártók, amelyek első alkalommal forgalmaznak valamely tagállam területén bizonyos textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket, illetve lábbeliket, felelősséget vállaljanak e termékeknek az életciklusuk végén történő kezelésért, valamint élettartamuk azáltal történő meghosszabbításáért, hogy az újrahasználatra alkalmasnak értékelt használt textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik újrahasználat céljából forgalmazásra kerülnek. „A szennyező fizet” elv érvényesítése érdekében helyénvaló kötelezettségeket meghatározni a textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik kezelésére vonatkozóan a gyártók számára, a gyártók fogalmába beleértve minden előállítót, importőrt vagy forgalmazót, amely az alkalmazott értékesítési módszertől függetlenül – ideértve a 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽⁹⁾ 2. cikkének 7. pontjában meghatározott, távollevők között kötött szerződéseket is – első alkalommal forgalmazza ezeket a termékeket üzletszerűen valamely tagállam területén saját neve vagy védjegye alatt. A kiterjesztett gyártói felelősség hatálya alá tartozó gyártók köréből ki kell zárni a személyre szabott termékeket készítő önálló vállalkozó szabókat, tekintettel a textiltipiacon betöltött korlátozott szerepükre, valamint azokat a gyártókat, akik első alkalommal forgalmaznak az Unión belül újrahasználatra alkalmasnak értékelt használt textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket, illetve lábbeliket, vagy pedig ilyen használt, illetve hulladékká vált termékekből vagy azok részeiből származó textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket, illetve lábbeliket annak érdekében, hogy – többek között javítás, felújítás, korszerűsítés, újragyártás és értéknövelő újrafeldolgozás révén, amelynek során az eredeti termék bizonyos funkciói megváltoznak – támogassák újrahasználatukat és élettartamuk meghosszabbítását.

⁽⁸⁾ A Bizottság (EU) 2019/1597 felhatalmazáson alapuló határozata (2019. május 3.) a 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az élelmiszer-hulladék szintjének egységes mérésére vonatkozó közös módszertan és minimális minőségi követelmények tekintetében történő kiegészítéséről (HL L 248., 2019.9.27., 77. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_del/2019/1597/oj).

⁽⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2011/83/EU irányelve (2011. október 25.) a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 304., 2011.11.22., 64. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/83/oj>).

- (23) E módosító irányelvvel összefüggésben „használt textilanyagok” alatt olyan, elkülönítetten gyűjtött textilanyagokat kell érteni, amelyeket a végfelhasználó selejtezett, függetlenül attól, hogy a végfelhasználó úgy selejtezte-e azokat, hogy újrahasználatuk szándékolt és lehetséges, vagy sem. Ebben a szakaszban a használt textilanyagok vagy újrahasználatra alkalmas textilanyagok, vagy hulladék textilanyagok lehetnek, mivel értékelésükre még nem került sor. Ezen okból az olyan használt textilanyagokat, amelyeket elkülönítetten gyűjtenek, gyűjtéskor hulladéknak kell tekinteni, kivéve, ha azokat közvetlenül a végfelhasználók adják át, és az újrahasználatra foglalkozó gazdasági szereplő vagy a szociális gazdaság ilyen szervezete a gyűjtőhelyen közvetlenül és szakmai szempontok szerint eljárva újrahasználatra alkalmasnak értékelte őket. „Újrahasználatra alkalmasnak értékelt használt textilanyagok” alatt olyan textilanyagokat kell érteni, amelyeket gyűjtés, válogatás, újrahasználatra való előkészítés vagy a gyűjtőhelyen szakmai szempontok szerint végzett közvetlen értékelés után újrahasználatra alkalmasnak értékelték. Az újrahasználatra alkalmasnak értékelt használt textilanyagok nem tekinthetők hulladékká vált textilanyagoknak.
- (24) A Bizottság „Emberközpontú gazdaság kiépítése: a szociális gazdaságra vonatkozó cselekvési terv” című, 2021. december 9-i közleménye szerint a szociális gazdaság számos különböző üzleti és szervezeti modellel rendelkező szervezetet foglal magában. Ezek számos gazdasági ágazatban működnek. A szociális gazdaság három fő elve a következő: i. az emberek, valamint a társadalmi vagy környezetvédelmi cél elsőbbbsége a nyereséggel szemben; ii. a nyereségek és többletek egészének vagy túlnyomó részének újbóli befektetése a szociális gazdasági szervezetek szociális vagy környezetvédelmi céljainak további megvalósítása, valamint olyan tevékenységek végrehajtása érdekében, amelyek tagjaik, felhasználói vagy a társadalom egészének érdekét szolgálják; és iii. demokratikus vagy részvételi kormányzás. E tekintetben a szociális gazdaság szervezetei szövetkezetek, kölcsönös önszervező társaságok, egyesületek – köztük jótékonyági szervezetek – és alapítványok formáját ölthetik, és vallási és egyházi szervezeteket is magukban foglalhatnak. A szociális gazdaság szervezetei közé tartoznak azok a magánjogi szervezetek is, amelyek az (EU) 2021/1057 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁰⁾ meghatározása szerinti szociális vállalkozásoknak minősülnek.
- (25) Jelentős egyenlőtlenségek léteznek a tekintetben, hogy milyen módon alakították ki, vagy tervezik kialakítani – akár kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek, akár más megközelítések révén – a textilanyagok elkülönített gyűjtését. A kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek esetében szintén számottevő különbségek vannak, például a hatályuk alá tartozó termékek, a gyártók felelőssége és az irányítási modellek tekintetében. A kiterjesztett gyártói felelősségre vonatkozóan a 2008/98/EK irányelvben megállapított szabályokat ezért alkalmazni kell a textiltermékek, textilvontatású termékek, illetve lábbelik gyártóira vonatkozó kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerekre. Ezeket a szabályokat azonban további, a textilágazat jellemzői szempontjából releváns egyedi rendelkezésekkel kell kiegészíteni, különös tekintettel a kis- és középvállalkozások (kkv-k) gyártók körében betöltött magas arányára, a szociális gazdaság szervezeteinek szerepére, valamint arra, hogy az újrahasználat fontos a textilipari értéklánc fenntarthatóságának növelése szempontjából. Az említett szabályoknak ezenfelül részletesebbeknek és harmonizáltabbaknak kell lenniük, hogy elkerülhető legyen egy széttagolt piac kialakulása, ami negatív hatással lehetne az ágazatra – különösen a mikrovállalkozásokra és a kkv-kra – a textilanyagok gyűjtése és kezelése tekintetében, az újrafelhasználásukat is ideértve, valamint hogy egyértelmű ösztönzőket lehessen biztosítani a fenntartható textiltermék-tervezéshez és -szakpolitikákhoz, és elő lehessen mozdítani a másodlagos nyersanyagok piacait. Ezzel összefüggésben a tagállamoknak ajánlott mérlegelniük, hogy több gyártói felelősségi szervezetet is engedélyezzenek, mivel az ilyen gyártói felelősségi szervezetek közötti verseny nagyobb fogyasztói előnyökhöz, az innováció fokozódásához, alacsonyabb költségekhez, a textilanyagok elkülönített gyűjtésének javulásához és az ilyen szervezetekkel szerződést kötni kívánó gyártók választási lehetőségeinek növekedéséhez vezethet.
- (26) Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség szerint jelenleg az összes ruházati hulladék kevesebb mint 1 %-át használják fel új ruhaneműk előállítására körforgásos módon. Emellett a legtöbb textilanyagot nem a körforgásosság elveit tiszteletben tartva tervezték meg, és az összes textiltermék 78 %-át szét kell bontani a textilanyagok textilanyaggá történő újrafeldolgozása előtt. A technológiai és az infrastrukturális fejlődés támogatása és ösztönzése, valamint a textilanyagok környezettudatos tervezésének ösztönzése érdekében elő kell mozdítani a körforgásos textiliparba történő beruházásokat a textilhulladék-megelőzés, továbbá a textilanyagok gyűjtése, válogatása, újrahasználatra és helyi újrahasználatra, valamint újrafeldolgozása és a textilszál textilszállá történő újrafeldolgozása érdekében. A ruhaneműket és lábbeliket, a háztartási textíliákat, a műszaki textíliákat, valamint az ipari gyártás utáni és a fogyasztás előtti szakaszban képződő hulladékot magában foglaló összes textilhulladék mennyiségét 12,6 millió tonnára becsülik. Ebbe beletartoznak a textilgyártás során, a kiskereskedelmi szakaszban, valamint a háztartásokban és a kereskedelmi intézményekben selejtezett hulladékfrakciók.
- (27) A tagállamoknak elő kell írniuk, hogy a gyártói felelősségi szervezetek biztosítsák a birtokukban lévő adatok bizalmasságát a védett információk, illetve az egyes gyártókhoz vagy azok meghatalmazott képviselőihez közvetlenül visszavezethető információk tekintetében. Az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁽¹¹⁾ összhangban ezt az adatbizalmasságot az adatfeldolgozási, -tárolási és -szolgáltatási folyamatok során mindvégig meg kell őrizni a jogosulatlan hozzáférés, illetve az adatvédelmi incidensek megelőzése céljából életbe léptetett szigorú biztonsági intézkedésekkel és adatvédelmi normákkal.

⁽¹⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1057 rendelete (2021. június 24.) az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) létrehozásáról és az 1296/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 231., 2021.6.30., 21. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj>).

⁽¹¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

- (28) Az Unió textilteljesítésének legnagyobb részét a háztartási textiltermékek, valamint ruházati cikkek, kellékek és tartozékok teszik ki, és ezek járulnak hozzá a legnagyobb mértékben a túltermelés és a túlfogyasztás fenntarthatatlan mintáihoz. A háztartási textil- és ruházati cikkek, valamint a nem elsősorban textiltelből álló, fogyasztói felhasználás utáni egyéb ruházati cikkek, kellékek és tartozékok, valamint lábbelik állnak a tagállamokban meglévő minden elkülönített gyűjtési rendszer középpontjában is. Ezért a meglévő kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer hatályának a háztartási felhasználásra szánt textiltermékeken, textilvonatkozású termékeken, illetve lábbeliken túlmenően az egyéb felhasználásokra szánt textiltermékekre, textilvonatkozású termékekre, illetve lábbelikre is ki kell terjednie, feltéve, hogy ezek a IVc. mellékletben felsorolt termékek jellegüket és összetételüket tekintve hasonlóak a háztartási felhasználásra szánt termékekhez. Az olyan egyéb felhasználásoknak, amelyek esetében a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik jellegüket és összetételüket tekintve hasonlóak a háztartási felhasználásokhoz, magukban kell foglalniuk a foglalkozásszerű felhasználásokat is, kivéve, ha ebben a módosító irányelvben – a textilanyagokkal kapcsolatos kiterjesztett gyártói felelősségre és a textilhulladékkal való gazdálkodásra vonatkozó cikkektől eltérő cikkeken – szereplő rendelkezések, illetve más vonatkozó uniós és nemzeti jogszabályokban foglalt rendelkezések már kötelezettségeket állapítanak meg az ilyen, foglalkozásszerű felhasználásra szánt termékekre, illetve lábbelikre vonatkozó külön gyűjtési rendszerek létrehozására és a begyűjtést követő hulladékkezelési műveletekre vonatkozóan. A foglalkozásszerű felhasználásra – beleértve a katonai felhasználást is – szánt olyan termékeket, amelyek biztonsági, egészségügyi és higiéniai kockázatot jelenthetnek vagy biztonsági aggályokat vehetnek fel, ki kell zárni a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékekre, textilvonatkozású termékekre, illetve lábbelikre vonatkozóan létrehozott kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerekből. Annak érdekében, hogy a kiterjesztett gyártói felelősség hatálya alá tartozó termékek gyártói számára biztosított legyen a jogbiztonság, a hatály alá tartozó termékeket a 2658/87/EGK tanácsi rendelet⁽¹²⁾ I. melléklete szerinti Kombinált Nomenklátúra-kódokra való hivatkozással kell azonosítani.
- (29) A Politikai iránymutatás a hivatalba lépő következő Európai Bizottságnak (2024–2029) című dokumentum szerint a Bizottság kidolgoz egy, a körforgásos gazdaságról szóló új jogszabályt azzal a céllal, hogy elősegítse a másodlagos nyersanyagok iránti piaci keresletnek és a hulladék egységes piacának a kialakulását, különösen a kritikus fontosságú nyersanyagok tekintetében. Ezzel összefüggésben várhatóan aktualizálásra kerülnek a hulladékokról szóló uniós jogszabályok, a Bizottság pedig értékelni fogja, hogy szükséges-e módosítani a 2008/98/EK irányelv 8., 8a. és 10. cikkét a kiterjesztett gyártói felelősség további hulladékáramok, így például a matracok és a szőnyegek tekintetében történő bevezetése, valamint a hasznosítási műveletek és a kiterjesztett gyártói felelősségre vonatkozó követelmények – többek között a gyártói nyilvántartások tekintetében való – további harmonizálása érdekében.
- (30) A textilipar erőforrás-igényes. A nyersanyag- és a textilgyártás tekintetében a ruházati cikkek, lábbelik és háztartási textíliák Unión belüli fogyasztásával kapcsolatos terhelések és hatások többsége harmadik országokban jelentkezik. Különösen, az Európában felhasznált ruhák és háztartási textiltermékek 73 %-át importálják. Az említett terhelések és hatások azonban az éghajlatra és a környezetre gyakorolt globális hatásuk miatt az Uniót is érintik. A textilanyagok hulladékká válásának megelőzése, valamint a hulladékká vált textilanyagok újrahasználatra való előkészítése, továbbá újrafeldolgozása ezért hozzájárulhat az ágazat globális környezeti lábnyomának csökkentéséhez, többek között az Unióban is. Emellett a hulladékká vált textilanyagokkal való, kevésbé erőforrás-hatékony hulladékgazdálkodás nem áll összhangban a hulladékhierarchiával, és környezeti károkat okoz az Unióban és harmadik országokban egyaránt, többek között a hulladékégetésből és -lerakásból származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás révén.
- (31) A textiltermékekre, textilvonatkozású termékekre, illetve lábbelikre vonatkozó kiterjesztett gyártói felelősség célja a környezet és az egészség magas szintű védelmének biztosítása az Unióban, a gyűjtés, a válogatás, az újrahasználat, az újrahasználatra való előkészítés és az újrafeldolgozás – különösen a textilszálak textilszállá történő újrafeldolgozása – gazdaságának megteremtése, valamint a gyártók ösztönzése annak biztosítására, hogy termékeiket a körforgásosság elveinek megfelelően alakítsák ki. Annak biztosítása érdekében, hogy a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségek ne legyenek visszamenőleges hatállyal alkalmazandók, és megfeleljenek a jogbiztonság elvének, a textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik gyártóinak kell finanszírozniuk azon összegyűjtött, használt, valamint hulladékká vált textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik – többek között a hulladéknak minősülő eladatlan fogyasztási cikkek – gyűjtésének, újrahasználatra való válogatásának, újrahasználatra való előkészítésének és újrafeldolgozásának, valamint más módon való kezelésének a költségeit, amely termékek beszerzésére e módosító irányelv hatálybalépését követően került sor a tagállamok területén. Ezeknek a gyártóknak kell finanszírozniuk továbbá a következők költségeit: a begyűjtött vegyes települési hulladék összetételére vonatkozó felmérések elvégzése; a végfelhasználók tájékoztatása a textilanyagok hatásáról és a textilanyagokkal való fenntartható gazdálkodásról; az elkülönített gyűjtésről, az újrahasználatról és az egyéb kezelésről való adatszolgáltatás; válogatási és újrafeldolgozási technológiák; valamint az aggodalomra okot adó anyagokat nem tartalmazó textilanyagok környezettudatos tervezésével kapcsolatos kutatás és fejlesztés támogatása.
- (32) mivel a gyártó által fizetendő pénzügyi hozzájárulásoknak fedezniük kell a gyártó által az uniós piacon forgalmazott termékekkel kapcsolatos hulladékgazdálkodás költségeit, a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a termékeknek az Unióban való mozgása esetén e hozzájárulásokat ne kelljen egynél több tagállamban megfizetni. A gyártónak ezért meg kell fizetnie a kiterjesztett gyártói felelősséggel kapcsolatos hozzájárulásokat az általa egy olyan tagállamban forgalmazott termékek tekintetében, amelyben az adott termékek valószínűsíthetően hulladékká fognak válni, kivéve azokat a termékeket, amelyek még azelőtt elhagyják az adott tagállam területét, hogy végfelhasználók részére értékesítsék őket vagy hulladékká válnának.

⁽¹²⁾ A Tanács 2658/87/EGK rendelete (1987. július 23.) a vám- és a statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról (HL L 256., 1987.9.7., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1987/2658/oj>).

- (33) Az EUMSZ 193. cikke értelmében az EUMSZ 192. cikke alapján elfogadott védintézkedések nem akadályozzák a tagállamokat abban, hogy a Szerződések és az ítélkezési gyakorlat által megállapított feltételeknek megfelelően szigorúbb védintézkedéseket tartsanak fenn vagy vezessenek be. Például, ha valamely tagállamban e módosító irányelv hatálybalépésekor már hatályban van egy, a textilhulladéokra vonatkozó kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer a mikrovállalkozások tekintetében, e rendszert az adott tagállam fenntarthatja.
- (34) A gyártók felelősségévé kell tenni, hogy gyűjtési rendszereket hozzanak létre az összes használt, valamint hulladékká vált textiltermék, textilvonatkozású termék, illetve lábbeli összegyűjtésére, és biztosítsák, hogy azokat ezt követően újrahasználatra történő válogatásnak, újrahasználatra történő előkészítésnek, továbbá újrafeldolgozásnak vessék alá a használt ruházat, illetve lábbeli rendelkezésre állásának maximalizálása, valamint a hulladékhierarchiában alacsonyabb szinten álló hulladékkezelési típusok által érintett textilanyagok volumenének csökkentése érdekében. A textiltermékeknek az éghajlatra és a környezetre gyakorolt hatása a leghatékonyabb módon annak biztosításával csökkenthető jelentős mértékben, hogy e termékek hosszabb ideig lehessenek használhatók és újrahasználhatók, és hogy e termékeket hosszabb ideig használják és újrahasználják. Ez várhatóan lehetővé fogja tenni az olyan fenntartható és körforgásos üzleti modelleket is, mint például az újrahasználat, a bérbeadás és javítás, a visszavételi szolgáltatások és a használtcikk-kiskereskedelem, amelyek új, minőségi zöld munkahelyeket és költségmegtakarítási lehetőségeket teremtenek a polgárok számára. A textilanyagok hulladékká válásának az ágazat növekedésétől való szétválasztásához elengedhetetlen, hogy a gyártók felelősséget vállaljanak a termékeikből származó hulladékért. A gyártóknak felelősséget kell vállalniuk az újrafeldolgozásért is, különösen azáltal, hogy prioritásként kezelik a textilszálak textilszállá történő újrafeldolgozásának, valamint az egyéb hasznosítási műveleteknek és az ártalmatlanításnak a növelését.
- (35) A gyártóknak és a gyártói felelősségi szervezeteknek kell finanszírozniuk a textil-újrafeldolgozásnak, különösen a textilszálak textilszállá történő újrafeldolgozásának növelését, lehetővé téve ezáltal az anyagok szélesebb körének újrafeldolgozását és a textilgyártás nyersanyagforrásának létrehozását az Unióban. Az is fontos, hogy a gyártók pénzügyileg támogassák az olyan automatikus válogatási és összetétel szerinti válogatási megoldásokkal kapcsolatos technológiai fejlesztésekre irányuló kutatást és innovációt, amelyek lehetővé teszik a vegyes anyagok szétválasztását és újrafeldolgozását, valamint a hulladék szennyeződésmegsejtését annak érdekében, hogy lehetővé váljon a textilszálak textilszállá történő újrafeldolgozásával kapcsolatos, jó minőségű megoldások alkalmazása és az újrafeldolgozott szál tartalom szélesebb körű felhasználása. Az ezen módosító irányelvnek való megfelelés elősegítése érdekében a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a textilágazat gazdasági szereplői, különösen a kkv-k tájékoztatást és segítséget kapjanak, amelynek iránymutatás, pénzügyi támogatás, forráshoz jutás, szakosított vezetői és személyzeti képzési anyag, valamint szervezési és technikai segítségnyújtás formáját kell öltenie. Amennyiben az ilyen tájékoztatás és segítségnyújtás finanszírozása állami forrásokon keresztül történik, beleértve azt az esetet is, amikor a támogatást teljes egészében valamely hatóság által kivetett és az érintett vállalkozásokra terhelt hozzájárulásokból finanszírozzák, a tájékoztatás vagy segítségnyújtás az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülhet. Ilyen esetekben a tagállamoknak biztosítaniuk kell az állami támogatásra vonatkozó szabályoknak való megfelelést. Ugyancsak a textilágazat körforgásos jellegébe és dekarbonizációjába történő magán- és közberuházások mozgósítása áll több uniós finanszírozási program és ütemterv, így például „a körforgást elősegítő központok” (Hubs for Circularity) eszköz és a Horizont Európa keretében meghirdetett egyedi pályázati felhívások középpontjában is. A technológiai fejlődés és az újrafeldolgozási infrastruktúrába történő beruházások támogatása és ösztönzése, valamint az újrafeldolgozási célú környezettudatos tervezés ösztönzése érdekében szükséges a textilanyagok újrafeldolgozására vonatkozó uniós célértékek meghatározása megvalósíthatóságának a további vizsgálata is.
- (36) A használt, valamint hulladékká vált textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket, illetve lábbeliket elkülönítve kell gyűjteni az egyéb hulladékoktól, így például a fémektől, a papírtól és a kartonpapírtól, az üvegtől, a műanyagtól, a fától és a biohulladéktól azért, hogy megőrizték újrahasználatosságukat és a jó minőségű újrafeldolgozás tekintetében meglévő potenciáljukat. Figyelembe véve a környezeti hatást és az abból adódó anyagvesztéset, hogy a használt, valamint hulladékká vált textilanyagokat nem elkülönítetten gyűjtötték, és következésképpen környezetvédelmi szempontból nem megfelelő módon kezelték, a használt, valamint hulladékká vált textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik gyűjtési hálózatának ki kell terjednie a tagállamok egész területére, beleértve a legkülső régiókat is, közel kell lennie a végfelhasználóhoz, továbbá nem irányulhat csak azon területekre, valamint termékekre, illetve lábbelikre, amelyek esetében a gyűjtés nyereséggel jár. A hulladékgyűjtési hálózatot a hulladékgazdálkodással és az újrahasználat foglalkozó ágazatokban tevékeny egyéb szereplőkkel, így például az önkormányzatokkal és a szociális gazdaság szervezeteivel együttműködésben kell megszervezni. Tekintettel az újrahasználatához kapcsolódó jelentős környezeti és éghajlati előnyökre, a gyűjtőhálózat elsődleges céljának az újrahasználat, másodlagos céljának az újrafeldolgozható textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik gyűjtésének kell lennie. Az elkülönített gyűjtés tartós növekedése ösztönözné az újrahasználati teljesítmény és a minőségi újrafeldolgozás javulását a textilleltáti láncokban, fellendítené a minőségi másodlagos nyersanyagok elterjedését, valamint támogatná a textilválogatási és -feldolgozási infrastruktúrára irányuló beruházások tervezését. A gyűjtési hálózat, valamint a tájékoztató kampányok hatékonyságának ellenőrzése és javítása érdekében rendszeres, legalább NUTS II-szintű, összetételre vonatkozó felméréseket kell végezni a begyűjtött vegyes települési hulladékkal kapcsolatban, a benne lévő, hulladékká vált textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik mennyiségének meghatározása céljából. Ezenkívül a gyártói felelősségi szervezeteknek éves alapon nyilvánosan elérhetővé kell tenniük az elkülönített gyűjtési rendszerek teljesítményére és az elkülönített gyűjtés tömeg szerinti, tartós növekedést mutató mennyiségére vonatkozó információkat.

- (37) Tekintettel arra, hogy a szociális gazdaság szervezetei kulcsszerepet töltenek be a meglévő textilgyűjtési rendszerekben, és arra, hogy lehetőség rejlik bennük helyi, fenntartható, részvételen alapuló és inkluzív üzleti modellek és minőségi munkahelyek létrehozására az Unióban, összhangban a Bizottság 2021. december 9-i, „Emberközpontú gazdaság kiépítése: a szociális gazdaságra vonatkozó cselekvési terv” című közleményének célkitűzéseivel, a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek bevezetése mellett fenn kell tartani és támogatni kell a szociális gazdaság használt textilanyagok kezelésében részt vevő szervezeteinek a tevékenységeit. Ezeket a szervezeteket ezért olyan partnereknek kell tekinteni az elkülönített gyűjtési rendszerek tekintetében, amelyek támogatják az újrahasználat és a javítás fokozását, valamint minőségi munkahelyeket teremtenek mindenki, különösen a veszélyeztetett csoportok számára. A válogatási követelményeknek vonatkozniuk kell a szociális gazdaság szervezetei által begyűjtött, használt, valamint hulladékká vált textiltermékekre, textilvonatkozású termékekre, illetve lábbelikre is. E tekintetben a szociális gazdaság szervezeteinek az általuk végzett textilgyűjtésre és az ezt követő, az ilyen begyűjtött textilanyagokkal való gazdálkodásra vonatkozóan az illetékes hatóság számára tájékoztatást kell adniuk adatszolgáltatási minimumkötelezettségek teljesítése keretében. A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy részben vagy egészben mentesítsék a szociális gazdaság szervezeteit az ilyen adatszolgáltatási kötelezettségek alól, amennyiben azok teljesítése aránytalan adminisztratív terhet róna az ilyen szervezetekre.
- (38) A gyártókat és a gyártói felelősségi szervezeteket aktívan be kell vonni a végfelhasználók – különösen a fogyasztók – arról való tájékoztatásába, hogy a használt, valamint hulladékká vált textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket, illetve lábbeliket elkülönítve kell gyűjteni, továbbá hogy gyűjtési rendszerek állnak rendelkezésre, és hogy a végfelhasználók fontos szerepet töltenek be a hulladékmegelőzésnek és a hulladékká vált textilanyagokkal való, környezetvédelmi szempontból optimális gazdálkodásnak a biztosításában. E tájékoztatásnak ki kell terjednie a textiltermékek, illetve lábbelik újrahasználatára vonatkozó intézkedések rendelkezésre állására, a fenntartható fogyasztás környezeti előnyeire, valamint a textil- és ruhaipari ágazat környezeti, egészségügyi és társadalmi hatásaira. A végfelhasználókat tájékoztatni kell továbbá annak fontosságáról, hogy megalapozott, felelős és fenntartható textilteljesítési döntéseket hozzanak, valamint hogy biztosítva legyen a hulladékká vált textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik környezetvédelmi szempontból optimális kezelése. Ezek a tájékoztatási követelmények azokon a követelményeken túlmenően alkalmazandók, amelyek a végfelhasználóknak az 1007/2011/EU⁽¹³⁾ és az (EU) 2024/1781 európai parlamenti és tanácsi rendeletben⁽¹⁴⁾ meghatározott textiltermékekkel kapcsolatos tájékoztatására vonatkoznak. A tájékoztatásnak minden végfelhasználó tekintetében korszerű információk technológiák használatával kell történnie. A tájékoztatást mind hagyományos eszközök alkalmazásával, így például beltéri és kültéri plakátok vagy a közösségi médiában folytatott kampányok formájában, mind innovatívabb eszközök alkalmazásával, így például weboldalakhoz elektronikus hozzáférést biztosító QR-kódokkal biztosítani kell.
- (39) A textilanyagok körforgásos jellegének és környezeti fenntarthatóságának növelése, valamint az éghajlatra és a környezetre gyakorolt káros hatások csökkentése érdekében az (EU) 2024/1781 rendelet a textiltermékek és a lábbelik környezettudatos tervezésére vonatkozó kötelező követelmények kidolgozásáról rendelkezik, amelyek – attól függően, hogy a hatásvizsgálat szerint mi lesz előnyös a textilanyagok környezeti fenntarthatósága szempontjából –, szabályozni fogják a textilanyagok tartósságát, újrahasználatosságát, javíthatóságát és a textilszálak textilszállá történő újrafeldolgozhatóságát, valamint a textiltermékek kötelező újrafeldolgozottság-tartalmát. Az (EU) 2024/1781 rendelet szabályozza továbbá az aggodalomra okot adó anyagok jelenlétét annak érdekében, hogy az minimalizálható és nyomon követhető legyen a hulladékképződés csökkentése és az újrafeldolgozás javítása szempontjából, valamint hogy a mikroműanyagok kibocsátásának jelentős csökkentése érdekében megelőzhető, és csökkenthető legyen a szintetikus szálak környezetbe jutása. Ezenkívül a kiterjesztett gyártói felelősségi díjak modulációja hatékony gazdasági eszköz a fenntarthatóbb textiltervezés ösztönzésére, ami jobb, a körforgásosság elveivel összhangban álló tervezést fog eredményezni. A környezettudatos tervezés erőteljes ösztönzése érdekében, figyelembe véve a belső piac célkitűzéseit és az elsősorban kkv-kból álló textilágazat összetételét, a környezettudatos tervezés legrelevánsabb paramétereit alapján harmonizálni kell a kiterjesztett gyártói felelősségi díjak modulálására vonatkozó kritériumokat azért, hogy lehetővé váljon a textilanyagoknak a hulladékhierarchiával összhangban történő kezelése. Az említett díjak környezettudatos tervezési kritériumok szerinti modulálásának azokon a környezettudatos tervezési követelményeken és azokon a kapcsolódó mérési módszertanokon kell alapulnia, amelyeket a textiltermékek és a lábbelik tekintetében az (EU) 2024/1781 rendelet alapján, vagy amennyiben erre sor került a textiltermékekre és a lábbelikre vonatkozó harmonizált fenntarthatósági kritériumokat és mérési módszereket megállapító más uniós jog alapján fogadtak el. Helyénvaló felhatalmazni a Bizottságot arra, hogy harmonizált szabályokat fogadjon el a díjmodulálásra vonatkozóan annak érdekében, hogy biztosítsa a díjmodulálásra vonatkozó kritériumoknak az említett termékkövetelményekhez való hozzáigazítását.

⁽¹³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1007/2011/EU rendelete (2011. szeptember 27.) a textilszál-elnevezésekről és a textiltermékek száloösszetételének ehhez kapcsolódó címkézéséről és jelöléséről, valamint a 73/44/EKG tanácsi irányelv és a 96/73/EK és a 2008/121/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 272., 2011.10.18., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1007/oj>).

⁽¹⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1781 rendelete (2024. június 13.) a fenntartható termékek környezettudatos tervezésére vonatkozó követelmények megállapításának létrehozásáról, az (EU) 2020/1828 irányelv és az (EU) 2023/1542 rendelet módosításáról, valamint a 2009/125/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1781, 2024.6.28., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj>).

- (40) Az olyan ipari és kereskedelmi gyakorlatok, mint például az ultra-fast fashion („ultragyors-divat”) és a fast fashion, a termék tervezéséhez nem feltétlenül kapcsolódó szempontok miatt befolyásolják a termék használatának hosszát és hulladékká válásának valószínűségét, és gyakran piaci szegmentáción alapulnak. Ezek a gyakorlatok a termék túl korai, még azelőtt történő selejtezését eredményezhetik, hogy az elérné potenciális élettartama végét, ami a textiltermékek túlfogyasztásához és következésképpen a textilhulladék túlképződéséhez vezet. E gyakorlatok jobb azonosítása és a kiterjesztett gyártói felelősségi díjak ökomodulációjának lehetővé tétele érdekében a tagállamok olyan kritériumokat is figyelembe vehetnének, mint például a termékválaszték szélessége, azaz a gyártó által eladásra kínált termékhivatkozások száma piaci szegmensenként meghatározott küszöbértékekkel, vagy az ajánlatok gyakorisága, amely alatt a gyártó által egy adott időszakban értékesítésre kínált termékhivatkozások piaci szegmensenként meghatározott száma értendő, vagy a javítási ösztönzők, azaz a termék javításiköltség-arányon alapuló megjavításának valószínűsége és a gyártó által nyújtott javítási szolgáltatás.
- (41) Amikor a tagállamok meghatározzák a kiterjesztett gyártói felelősséggel kapcsolatos, a mikrovállalkozások által fizetendő pénzügyi hozzájárulást, az arányos megközelítés biztosítása érdekében figyelembe kell venniük az olyan kritériumokat, mint például a forgalmazott textiltermékek, textilverkötésű termékek, illetve lábbelik mennyisége, valamint minimalizálniuk kell az adatszolgáltatási kötelezettségeket.
- (42) Annak nyomon követése érdekében, hogy a gyártók eleget tesznek-e az általuk első alkalommal valamely tagállam területén forgalmazott, használt, valamint hulladékká vált textiltermékekkel, textilverkötésű termékekkel, illetve lábbelikkal való gazdálkodással kapcsolatos pénzügyi és szervezeti kötelezettségeiknek, minden egyes tagállamnak létre kell hoznia és kezelnie kell egy gyártókra vonatkozó nyilvántartást és a gyártókat kötelezni kell arra, hogy nyilvántartásba vetessék magukat. A nyilvántartásba vétel megkönnyítése érdekében a nyilvántartásba vételi követelményeket és formátumot Unió-szerte a lehető legnagyobb mértékben harmonizálni kell, különösen azon esetek tekintetében, amikor a gyártók különböző tagállamokban első alkalommal forgalmaznak textiltermékeket, textilverkötésű termékeket, illetve lábbeliket. A nyilvántartásban szereplő információkat hozzáférhetővé kell tenni azon szervezetek számára, amelyek szerepet töltenek be a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségeknek való megfelelés ellenőrzésében és azok érvényesítésében.
- (43) mivel a textilágazat 99 %-ban kis- és középvállalkozásokból áll, a textiltermékekre, textilverkötésű termékekre, illetve lábbelikre vonatkozó kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer megvalósítása során törekedni kell az adminisztratív terhek lehető legnagyobb mértékben történő csökkentésére. A kiterjesztett gyártói felelősségeket ezért közösen, a gyártók nevében felelősséget vállaló gyártói felelősségi szervezetek – többek között az érintett tagállam által létrehozott és működtetett gyártói felelősségi szervezetek – révén kell teljesíteni. A gyártói felelősségi szervezeteknek tagállami engedélyezés hatálya alá kell tartozniuk, és dokumentumokkal kell igazolniuk többek között azt, hogy rendelkeznek a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségekkel járó költségek fedezéséhez szükséges pénzügyi eszközökkel. Az állam által működtetett gyártói felelősségi szervezetek esetében, mivel nincs képviselt gyártó általi megbízás, az ilyen megbízásokra vonatkozóan ebben az irányelvben meghatározott követelmények nem alkalmazandók.
- (44) Az (EU) 2022/2065 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁵⁾ 30. cikke alapján az olyan online platformokat üzemeltető szolgáltatóknak, amelyek lehetővé teszik a fogyasztók számára, hogy távollevők közötti szerződéseket kössenek kereskedőkkel, – mielőtt valamely gyártó számára lehetővé tennék szolgáltatásaik igénybevételét – be kell szerezniük bizonyos azonosító információkat a kereskedőtől, valamint be kell szerezniük a kereskedő saját kiállítású tanúsítványát, amelyben elkötelezi magát, hogy csak olyan termékeket vagy szolgáltatásokat kínál, amelyek megfelelnek az uniós jog alkalmazandó szabályainak. Ezen irányelv alkalmazása során az Unióban található fogyasztók számára első alkalommal forgalmazott textiltermékeket, textilverkötésű termékeket, illetve lábbeliket kínáló gyártókat az (EU) 2022/2065 rendelet 30. cikke értelmében vett kereskedőnek kell tekinteni.
- (45) A kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségek hatékony érvényesítésének biztosítása érdekében az ezen irányelv alapján létrehozott textilyártói nyilvántartásba való bejegyzést megfelelő információnak kell tekinteni az (EU) 2022/2065 rendelet 30. cikke (1) bekezdése d) pontjának alkalmazása céljából. A szóban forgó rendelet 30. cikke (1) bekezdésének e) pontjában említett, saját kiállítású tanúsítványnak ki kell terjednie továbbá a gyártó azon elköteleződésére, hogy csak olyan textiltermékeket, textilverkötésű termékeket, illetve lábbeliket kínál, amelyekre alkalmazandók az ezen irányelvben meghatározott kiterjesztett gyártói felelősségi követelmények. Az (EU) 2022/2065 rendelet 30. cikke (1) bekezdésének d) és e) pontjában megállapított követelményeknek való megfelelés nem tekintendő sem olyan általános kötelezettségnek, amely szerint nyomon kell követni az olyan online platformokat üzemeltető szolgáltatók által továbbított vagy tárolt információkat, amelyek lehetővé teszik a fogyasztók számára, hogy távollevők között kötött szerződéseket kössenek gyártókkal, sem olyan általános kötelezettségnek, amely szerint aktívan fel kell kutatni jogellenes tevékenységre utaló tényeket vagy körülményeket. Az említett követelmények tekintetében az ilyen platformokat üzemeltető szolgáltatókra az (EU) 2022/2065 rendelet IV. fejezetében meghatározott érvényesítést kell alkalmazni.

⁽¹⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2065 rendelete (2022. október 19.) a digitális szolgáltatások egységes piacáról és a 2000/31/EK irányelv módosításáról (digitális szolgáltatásokról szóló rendelet) (HL L 277., 2022.10.27., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).

- (46) „Potyázással” kapcsolatos nemkívánatos helyzetek a logisztikai szolgáltatók vonatkozásában is előfordulhatnak. Ezen irányelv rendelkezéseket vezet be annak érdekében, hogy e nemkívánatos helyzeteket meg lehessen akadályozni egy, az (EU) 2022/2065 rendeletben az online platformot üzemeltető szolgáltatók esetében követett megközelítéshez hasonló megközelítéssel.
- (47) A gyorsan növekvő e-kereskedelmi piac számos lehetőséget kínál, de jelentős kihívást is jelent, különösen a környezetvédelem tekintetében. Miközben az (EU) 2022/2065 rendelet tiltja általános nyomkövetési kötelezettségeknek a közvetítő szolgáltatók számára való előírását, egyértelmű felelősségi köröket és kellő gondossági kötelezettségeket határoz meg az online platformot üzemeltető szolgáltatók számára a szolgáltatásaik keretében elérhető jogellenes tartalmak elleni küzdelem tekintetében. Különösen az említett rendelet III. fejezetének 4. szakasza alapján az olyan online platformot üzemeltető szolgáltatók, amelyek lehetővé teszik a fogyasztók számára, hogy távollévők közötti szerződéseket kössenek kereskedőkkel, felelősséggel tartozhatnak, ha nem teljesítik az áruk online értékesítése során közvetítőként rájuk háruló konkrét kötelezettségeket. Az említett rendeletben meghatározott kötelezettségeknek való megfelelés felügyelete és nyomon követése várhatóan támogatni fogja a 2008/98/EK irányelv érvényesítését és az annak való megfelelést, különösen annak biztosítása révén, hogy az említett online platformok által a kereskedőktől kapott információk pontos, hiánytalan, naprakész és elérhető módon szerepeljenek online interfészüikön. A Bizottságnak és az illetékes nemzeti hatóságoknak az (EU) 2022/2065 rendelettel és a 2008/98/EK irányelvvel összhangban kell gyakorolniuk adott esetben nyomkövetési hatásköreiket, és amikor szükséges szoros együttműködésben kell eljárniuk, hogy biztosítsák az online platformot üzemeltető szolgáltatók megfelelését.
- (48) Annak érdekében, hogy a textilanyagok kezelése a hulladékhierarchiának megfelelően történjen, a gyártói felelősségi szervezeteknek biztosítaniuk kell, hogy minden elkülönítetten gyűjtött textiltermék és lábbeli válogatási művelet tárgyát képezze, amelynek nyomán olyan, újrahasználatra alkalmas árucikkek jönnek létre, amelyek megfelelnek a használttextil-piacok és a nyersanyagként való újrafeldolgozás piaci által az Unióban és globálisan támasztott igényeknek. Tekintettel a textilanyagok élettartamának meghosszabbításával járó nagyobb környezeti előnyökre, a válogatási műveletek fő céljának az újrahasználatnak kell lennie, amelyet az újrafeldolgozás céljából történő válogatásnak kell követnie, amennyiben az árucikkek szakmailag nem tekinthetők újrahasználatnak. Az említett válogatási követelményeket a Bizottságnak prioritásként kell kidolgoznia az újrahasználatra alkalmasnak értékelt használt textiltermékek és az újrafeldolgozott textilanyagok esetében a hulladéktárgy megszűnésére – beleértve a gyűjtőhelyen elvégezhető kezdeti válogatást is – vonatkozó harmonizált uniós kritériumok részeként. Az ilyen harmonizált kritériumoknak biztosítaniuk kell a begyűjtött frakciók, valamint a válogatáshoz, a hulladékhasznosítási műveletekhez és a másodlagos nyersanyagokhoz szükséges, határokon átnyúló anyagáramlások következtetésességét és jó minőségét, ami megkönnyíti az újrahasználati és újrafeldolgozási értékláncok bővítését. Azok a használt textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik, amelyeket közvetlenül a végfelhasználók adnak át, és amelyeket a gyűjtőhelyeken az újrahasználatra foglalkozó gazdasági szereplők vagy a szociális gazdaság ilyen szervezetei közvetlenül, szakmai szempontok szerint eljárva újrahasználatra alkalmasnak értékelték, nem tekinthetők hulladéknak. Mivel a végfelhasználó nincs arra képezve, hogy különbséget tudna tenni az újrahasználatra és az újrafeldolgozható árucikkek között, szakmai szempontok szerint elvégzett értékelésre van szükség. A szakmai szempontok szerint elvégzett értékelés azt jelenti, hogy a használt textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik újrahasználatra alkalmasnak való besorolására vonatkozó végső döntés meghozatala nem a végfelhasználó, hanem a gyűjtőhelyen a használt termékeket átvevő személyek feladata, akik a megfelelő értékelés biztosítása érdekében képzést vagy iránymutatásokat kaptak. Amennyiben az újrahasználat, az újrahasználatra való előkészítés vagy az újrafeldolgozás műszakilag nem lehetséges, a hulladékhierarchiát továbbra is alkalmazni kell, lehetőség szerint elkerülve a hulladéklerakást, különösen a metánkibocsátás forrásául szolgáló, biológiailag lebomló textilanyagok esetében, valamint égetés esetén energetikai hasznosítást alkalmazva.
- (49) A Bizottság a Közös Kutatóközpont folyamatban lévő munkája alapján végrehajtási jogi aktust fog kidolgozni és javasolni a textilanyagok hulladéktárgyának megszűnésére vonatkozó kritériumok meghatározása céljából. A hulladéktárgy megszűnésére vonatkozó kritériumoknak az újrahasználatra alkalmasnak értékelt textiltermékekre, textilvonatkozású termékekre, illetve lábbelikre, valamint az újrafeldolgozott textiltermékekre, textilvonatkozású termékekre, illetve lábbelikre vonatkozó kritériumokat is magukban kell foglalniuk.
- (50) Az újrahasználatra alkalmasnak értékelt használt textiltermékeknek és a hulladékká vált textilanyagoknak az Unió kívüli célállomásokra irányuló exportja folyamatosan növekszik, és az Unióban képződő, fogyasztói felhasználás utáni textilanyagok újrahasználati piacának legnagyobb részét az export teszi ki. Tekintettel arra, hogy az elkülönített gyűjtés 2025-ig történő bevezetését követően várhatóan jelentősen meg fog nőni az összegyűjtött, hulladékká vált textilanyagok mennyisége, a magas szintű környezetvédelem biztosítása érdekében fontos fokozni azokat az erőfeszítéseket, amelyek a nem hulladéknak álcázott hulladék harmadik országokba irányuló illegális szállítására elleni küzdelemre irányulnak. Az (EU) 2024/1157 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁶⁾ építve, valamint a fogyasztói felhasználás utáni textilanyagokkal való fenntartható gazdálkodás biztosítása és az illegális hulladékszállítás elleni küzdelem céljából rendelkezni kell arról, hogy minden elkülönítetten gyűjtött, használt textilterméket, textilvonatkozású terméket, illetve lábbelit a szállítása előtt válogatási műveletnek vessenek alá. Rendelkezni kell

⁽¹⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1157 rendelete (2024. április 11.) a hulladékszállításról, az 1257/2013/EU és az (EU) 2020/1056 rendelet módosításáról, valamint az 1013/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1157, 2024.4.30., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1157/oj>).

továbbá arról, hogy minden elkülönítetten gyűjtött, használt textiltermék, textilvonatkozású termék, illetve lábbeli hulladéknak minősüljön, valamint a hulladékra vonatkozó uniós jogszabályok – többek között a hulladékszállításról szóló uniós jogszabályok – hatálya alá tartozzon mindaddig, amíg át nem esik egy olyan válogatási műveleten, amelyet az újrahasználati és újrafeldolgozási célú válogatás tekintetében olyan képzett gazdasági szereplő végzett el, aki képes ezeket újrahasználatra alkalmasként besorolni. A válogatást a harmonizált válogatási követelményekkel összhangban kell elvégezni, amelyek olyan, jó minőségű, újrahasználatos frakciót állítanak elő, amely kielégíti az átvevő használttextil-piacok igényeit az Unióban és globálisan, valamint az újrahasználatra alkalmasnak értékelt használt áruk és a hulladék közötti különbségtételre vonatkozó kritériumok meghatározásával kell végrehajtani. Az újrahasználatra alkalmasnak értékelt, használt textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik szállítmányait olyan információknak kell kísérniük, amelyek igazolják, hogy ezek az árucikkek válogatási vagy újrahasználatra való előkészítési műveletből származnak, valamint amelyek – a folyamattal kapcsolatos átláthatóság és elszámoltathatóság növelése érdekében – tartalmazzák a műveletért felelős vállalat megnevezését, továbbá amelyek igazolják, hogy az árucikkek újrahasználatra alkalmasak. A gyártói felelősségi szervezeteknek és a szociális gazdaság szervezeteinek adatokat kell szolgáltatniuk a hulladékká vált textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik kivételéről, továbbá az újrahasználatra alkalmasnak értékelt, használt textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik kivételéről, lehetővé téve a tagállamok számára, hogy a textiltérklánc jobb megismerése érdekében nyomon kövessék az ilyen kiviteket.

- (51) Az ezen irányelvben meghatározott célértékek eléréséhez a tagállamoknak értékelniük kell és ki kell igazítaniuk az élelmiszer-hulladék megelőzésére irányuló programjaikat, hogy azok adott esetben olyan új intézkedéseket tartalmazzanak, amelyekben többféle köz- és magánszektorbeli partner, többek között a gyártók, a forgalmazók, a beszállítók, a kiskereskedők és az étkeztetési szolgáltatók, továbbá a szociális gazdaság szereplői, valamint a környezetvédelmi és fogyasztói szervezetek is részt vesznek olyan összehangolt intézkedések meghozatalával, amelyek meghatározott kritikus pontok, valamint az élelmiszer-pazarláshoz vezető attitűdök és magatartásformák kezelésére irányulnak. E programok előkészítése során a tagállamok inspirációt meríthetnek az élelmiszer-pazarlással foglalkozó polgári vitacsoport ajánlásaiból, a fogyasztói élelmiszer-pazarlással foglalkozó európai fórumnak a fogyasztói élelmiszer-pazarlás csökkentésére irányuló eszközöket, legjobb gyakorlatokat és ajánlásokat tartalmazó kompendiumából, valamint az élelmiszer-pazarlással és élelmiszer-vesztéssel foglalkozó uniós platform keretében folytatott véleménycseréből.
- (52) Az élelmiszerhulladék-megelőzést célzó intézkedések egyértelmű elszámoltathatósága és irányítása elengedhetetlen a változás előidézésére és az ezen irányelvben meghatározott célértékek elérésére irányuló intézkedések hatékony koordinálásának biztosításához. Mivel a tagállamokban az élelmiszer-pazarlás elleni küzdelemben részt vevő számos tagállami hatóság és különböző érdekelt fél közös menetrendet követ, szükség van egy kijelölt illetékes hatóságra, amely a nemzeti szintű intézkedések átfogó koordinációját vezeti.
- (53) Uniós szinten javítani kell a fogyasztói felhasználás utáni települési textilhulladékkal való gazdálkodásra vonatkozó információk részletességét annak érdekében, hogy hatékonyabban lehessen nyomon követni a termékek újrahasználatát, beleértve a textilyanyagok újrahasználatát és újrahasználatra való előkészítését is, többek között teljesítménycélok esetleges jövőbeli meghatározása céljából. Az újrahasználatra és az újrahasználatra való előkészítésre vonatkozó adatok kulcsfontosságú adatáramlást jelentenek a hulladékképződés és a gazdasági növekedés szétválasztásának nyomon követése, valamint a fenntartható, inkluzív és körforgásos gazdaságra való áttérés szempontjából. Ezért ezeket az adatáramlásokat az Európai Környezetvédelmi Ügynökségnek kell irányítania.
- (54) Elengedhetetlen, hogy a Bizottság és a tagállamok folytassák a hulladékmegelőzésre és a hulladékgazdálkodásra vonatkozó tájékoztató és oktatási kampányok kidolgozását, támogatását és bővítését. Bár valamennyi ágazatban javul az általános tudatosság a hulladékmegelőzés és a megfelelő hulladékgazdálkodás fontosságával kapcsolatban, még mindig további előrelépésre van szükség.
- (55) A (EU) 2019/1597 felhatalmazáson alapuló határozat az élelmiszer-hulladék szintjének egységes mérésére vonatkozó közös módszertant és minimális minőségi követelményeket állapít meg a 2008/98/EK irányelv 9. cikke (8) bekezdésével összhangban. A tagállamok által az élelmiszer-hulladék szintjéről szolgáltatott adatok minőségének, megbízhatóságának és összehasonlíthatóságának – többek között a tagállamok által alkalmazott mérési módszerek következetességének további növelésével történő – javítása érdekében a Bizottságot továbbra is fel kell ruházni az említett rendelkezésben meghatározott, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó hatáskörrel. Az egyértelműség érdekében az említett felhatalmazást – kisebb kiigazításokkal – egy olyan új cikkben kell meghatározni, amelynek tárgya kifejezetten az élelmiszerhulladék képződésének a megelőzése.

- (56) Annak érdekében, hogy a 2008/98/EK irányelvben felsorolt KN-kódok összhangba kerüljenek a 2658/87/EGK rendelet I. mellékletében felsorolt KN-kódokkal, a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az EUMSZ 290. cikkének megfelelően jogi aktusok útján módosítsa a 2008/98/EK irányelv IVc. mellékletét. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten is, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban⁽¹⁷⁾ megállapított elvekkel összhangban kerüljön sor. Így különösen a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.
- (57) A 2008/98/EK irányelv végrehajtása egységes feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni a textiltermékek, textilvervezetési termékek, illetve lábbelik gyártói nyilvántartásba vételének harmonizált formátuma, a textilanyagokkal kapcsolatos kiterjesztett gyártói felelősségre vonatkozó díjmodulációs kritériumok, valamint az arra irányuló korrekciós tényező tekintetében, hogy az élelmiszerek kiskereskedelmére és egyéb értékesítésére, az éttermekre, az étkeztetésre és a háztartásokra alkalmazandó, ezen irányelvben meghatározott közös élelmiszerhulladék-csökkentési célértékkel összefüggésben figyelembe lehessen venni a turizmusnak a referenciaévhez viszonyított növekedését vagy csökkenését. Ezeket a végrehajtási hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek⁽¹⁸⁾ megfelelően kell gyakorolni.
- (58) A 2008/98/EK irányelvet ezért ennek megfelelően módosítani kell.
- (59) Fontos, hogy az 1999/31/EK tanácsi irányelv⁽¹⁹⁾ tagállamok általi végrehajtása jelentősen és gyorsan javuljon annak érdekében, hogy ezáltal az Unióban el lehessen kerülni az illegális hulladéklerakás által okozott környezeti károkat, beleértve a határokon átnyúló problémákat is. Helyénvaló ezért, hogy a Bizottság értékelje az 1999/31/EK irányelvet abból a célból, hogy felmérje az irányelv végrehajtása megerősítésének lehetséges módjait, és adott esetben jogalkotási javaslatot terjesszen elő annak módosítására. Emellett azon eredményekre építve, amelyek a hulladékokról szóló uniós jogszabályoknak a körforgásos gazdaságról szóló, hamarosan előterjesztendő – a „Tisztaipar-megállapodás: a versenyképességet és a dekarbonizációt szolgáló közös ütemterv” című, 2025. február 26-i bizottsági közleményben említett – jogszabályból eredő esetleges aktualizálásából fakadnak, a Bizottságnak értékelnie kell a 2008/98/EK irányelvet, és adott esetben jogalkotási javaslatot kell előterjesztenie. Ezen értékelés keretében, valamint tekintettel arra, hogy jelenleg nem állnak rendelkezésre megalapozott adatok a hulladékká vált textiltermékekre, textilvervezetési termékekre, illetve lábbelikre, továbbá a tagállamok által létrehozandó kapcsolódó kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek finanszírozására vonatkozóan, a Bizottságnak először is értékelnie kell a hulladékmegelőzésre, a hulladékgyűjtésre, az újrahasználatra való előkészítésre és az újrafeldolgozásra vonatkozó célértékek meghatározásának lehetőségét, másodszor pedig azt, hogy a textiltermékekre, textilvervezetési termékekre, illetve lábbelikre vonatkozó nemzeti kiterjesztett gyártói felelősségi rendszereket hatékonyan finanszírozzák-e, beleértve azt is, hogy célszerű lenne-e előírni, hogy az újrahasználatra foglalkozó üzleti szereplők pénzügyileg hozzájáruljanak a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek finanszírozásához. Emellett a Bizottságnak annak lehetőségét is értékelnie kell, hogy a tagállamok bevezessék a vegyes települési hulladék előzetes válogatását annak megakadályozása érdekében, hogy az újrahasználatra való előkészítés vagy újrafeldolgozás céljából hasznosítható hulladékot hulladékégetőbe küldjék vagy hulladéklerakókban helyezték el.
- (60) Mivel ezen irányelv céljait, nevezetesen az élelmiszer-hulladékkal, és a használt, valamint hulladékká vált textilanyagokkal való gazdálkodás környezeti fenntarthatóságának javítását, továbbá a használt, valamint hulladékká vált textilanyagok belső piacon való szabad mozgásának biztosítását a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban az intézkedés terjedelme és hatásai miatt e célok jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat a szubszidiaritásnak az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt elvével összhangban. Az arányosságnak az említett cikkben foglalt elvével összhangban ez az irányelv nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

⁽¹⁷⁾ HL L 123., 2016.5.12., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2016/512/oj.

⁽¹⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

⁽¹⁹⁾ A Tanács 1999/31/EK irányelve (1999. április 26.) a hulladéklerakókról (HL L 182., 1999.7.16., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1999/31/oj>).

1. cikk

A 2008/98/EK irányelv módosításai

A 2008/98/EK irányelv a következőképpen módosul:

1. A 2. cikk (1) bekezdésének a) pontja helyébe a következő szöveg lép:

„a) a légkörbe kibocsátott gáz-halmazállapotú anyagok, valamint geológiai tárolás céljából leválasztott és szállított, majd a 2009/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (*) megfelelően geológiai úton tárolt szén-dioxid;

(*) Az Európai Parlament és a Tanács 2009/31/EK irányelve (2009. április 23.) a szén-dioxid geológiai tárolásáról, valamint a 85/337/EGK tanácsi irányelv, a 2000/60/EK, a 2001/80/EK, a 2004/35/EK, a 2006/12/EK és a 2008/1/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint az 1013/2006/EK rendelet módosításáról (HL L 140., 2009.6.5., 114. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/31/oj>).”

2. A 3. cikk a következő pontokkal egészül ki:

„4b. »a IVC. mellékletben felsorolt textiltermékek, textilvergátlóanyagú termékek, illetve lábbelik gyártója«: minden olyan előállító, importőr vagy forgalmazó, és egyéb természetes vagy jogi személy, aki, illetve amely az alkalmazott értékesítési módszertől függetlenül, többek között a 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (*) 2. cikkének 7. pontjában meghatározott, távollevők között kötött szerződések révén:

a) valamely tagállamban letelepedett, és a IVC. mellékletben felsorolt textiltermékeket, textilvergátlóanyagú termékeket, illetve lábbeliket gyárt saját neve vagy védjegye alatt, illetve tervezet vagy gyártat és első alkalommal bocsátja rendelkezésre az adott tagállam területén saját neve vagy védjegye alatt;

b) valamely tagállamban letelepedett, és saját neve vagy védjegye alatt az adott tagállam területén továbbértékesíti a más gazdasági szereplő által gyártott, a IVC. mellékletben felsorolt olyan textiltermékeket, textilvergátlóanyagú termékeket, illetve lábbeliket, amelyek nem szerepel az ilyen más gazdasági szereplő neve, márkanéve vagy védjegye;

c) valamely tagállamban letelepedett, és a IVC. mellékletben felsorolt, egy másik tagállam területéről vagy harmadik országból származó textiltermékeket, textilvergátlóanyagú termékeket, illetve lábbeliket első alkalommal bocsát rendelkezésre üzletszerűen az adott tagállam területén; vagy

d) a IVC. mellékletben felsorolt textiltermékeket, textilvergátlóanyagú termékeket, illetve lábbeliket távollevők között kötött szerződések útján közvetlenül értékesít valamely tagállamban végfelhasználók részére – függetlenül attól, hogy azok magánháztartások-e –, és egy másik tagállamban vagy valamely harmadik országban telepedett le.

»a IVC. mellékletben felsorolt textiltermékek, textilvergátlóanyagú termékek, illetve lábbelik gyártója« fogalomba nem tartoznak bele azok az előállítók, importőrök vagy forgalmazók, és egyéb természetes vagy jogi személyek, akik, illetve amelyek újrahasználatra alkalmasnak értékelt használt, a IVC. mellékletben felsorolt textiltermékeket, textilvergátlóanyagú termékeket, illetve lábbeliket, továbbá az ilyen használt vagy hulladékká vált termékekből származó, a IVC. mellékletben felsorolt textiltermékeket, textilvergátlóanyagú termékeket, illetve lábbeliket – vagy azok részeit – bocsátanak rendelkezésre a piacon, vagy személyre szabott termékeket előállító önálló vállalkozó szabók;

- 4c. »forgalmazás«: a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékek, textilverkötésű termékek, illetve lábbelik gazdasági tevékenység keretében történő rendelkezésre bocsátása valamely tagállam piacán értékesítés vagy használat céljára, akár ellenérték fejében, akár ingyenesen;
- 4d. »gyártói felelősségi szervezet«: olyan jogi személyiség, amely a gyártók nevében pénzügyi, vagy pénzügyi és működési szempontból megszervezi a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségek teljesítését;
- 4e. »online platform«: az (EU) 2022/2065 európai parlamenti és tanácsi rendelet (**) 3. cikkének i. pontjában meghatározott online platform;
- 4f. »logisztikai szolgáltató«: az (EU) 2019/1020 európai parlamenti és tanácsi rendelet (***) 3. cikkének 11. pontjában meghatározott logisztikai szolgáltató;
- 4g. »fogyasztó«: bármely természetes személy, aki kereskedelmi, üzleti, kézműipari vagy szakmai tevékenységén kívül eső célokból jár el;
- 4h. »végfelhasználó«: az (EU) 2019/1020 rendelet 3. cikkének 21. pontjában meghatározott végfelhasználó;
- 4i. »a szociális gazdaság szervezete«: árukat vagy szolgáltatásokat kínáló magánjogi szervezet, amely a következő elveknek megfelelően működik:
- a) az emberek, valamint szociális vagy környezetvédelmi cél elsőbbsége a nyereséggel szemben;
 - b) a nyereségek és többletek egészének vagy többségének újbóli befektetése szociális vagy környezetvédelmi céljai további megvalósítása, valamint a tagjai, a használói vagy a társadalom egésze érdekét szolgáló tevékenységek végzése érdekében; és
 - c) demokratikus és/vagy részvételi kormányzás;
- 4j. »eladatlan fogyasztási cikk«: az (EU) 2024/1781 európai parlamenti és tanácsi rendelet (****) 2. cikkének 37. pontjában meghatározott eladatlan fogyasztási cikk;

(*) Az Európai Parlament és a Tanács 2011/83/EU irányelve (2011. október 25.) a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályaon kívül helyezéséről (HL L 304., 2011.11.22., 64. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/83/oj>).

(**) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2065 rendelete (2022. október 19.) a digitális szolgáltatások egységes piacáról és a 2000/31/EK irányelv módosításáról (digitális szolgáltatásokról szóló rendelet) (HL L 277., 2022.10.27., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).

(***) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1020 rendelete (2019. június 20.) a piacfelügyeletről és a termékek megfelelőségéről, valamint a 2004/42/EK irányelv, továbbá a 765/2008/EK és a 305/2011/EU rendelet módosításáról (HL L 169., 2019.6.25., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1020/oj>).

(****) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1781 rendelete (2024. június 13.) a fenntartható termékek környezettudatos tervezésére vonatkozó követelmények megállapítása keretében létrehozásáról, az (EU) 2020/1828 irányelv és az (EU) 2023/1542 rendelet módosításáról, valamint a 2009/125/EK irányelv hatályaon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1781, 2024.6.28., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj>).

4. A szöveg a következő cikkel egészül ki:

„9a. cikk

Az élelmiszer-hulladék képződésének megelőzése

(1) A tagállamok megfelelő intézkedéseket hoznak annak érdekében, hogy a teljes élelmiszer-ellátási lánc mentén megelőzzék az élelmiszer-hulladék képződését az elsődleges termelésben, a feldolgozásban és az előállításban, az élelmiszerek kiskereskedelmében és egyéb értékesítésében, az éttermekben és az étkeztetésben, valamint a háztartásokban. Ezeknek az intézkedéseknek legalább a következőket kell tartalmazniuk:

- a) a magatartás megváltoztatására irányuló beavatkozások kidolgozása és támogatása az élelmiszer-hulladék csökkentése céljából, valamint tájékoztató kampányok az élelmiszer-hulladék megelőzésével kapcsolatos tudatosság növelése érdekében;
- b) az élelmiszer-ellátási lánc működésében tapasztalható hatékonysági hiányosságok azonosítása és kezelése, valamint az összes szereplő közötti együttműködés támogatása, biztosítva ugyanakkor a megelőző intézkedések költségeinek és hasznának a méltányos elosztását, amely intézkedések magukban foglalhatják az élelmiszer-hulladék képződését okozó piaci gyakorlatokkal szembeni fellépést, valamint azon termékek piaci értékesítésének és használatának a támogatását, amelyek tekintetében az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (*) 76. cikkétől az említett cikk (4) bekezdése alapján eltérést engedélyeztek, kizárólag azon feltételek mellett – ha vannak ilyenek –, amelyek alapján az ilyen eltérést engedélyezték;
- c) az élelmiszer-adományozás és az emberi fogyasztást célzó egyéb újraelosztás ösztönzése, biztosítva az emberi fogyasztásra való felhasználásnak a takarmánnyal és a nem élelmiszer jellegű termékekkel való újrafeldolgozással szembeni elsőbbségét;
- d) a képzés és a készségfejlesztés támogatása, valamint a finanszírozási lehetőségekhez való hozzáférés elősegítése, különösen a kis- és középvállalkozások, valamint a szociális gazdaság szervezetei számára;
- e) az élelmiszer-hulladék képződésének megelőzéséhez hozzájáruló innovatív és technológiai megoldások ösztönzése és előmozdítása, az (EU) 2025/40 európai parlamenti és tanácsi rendelet (**) – és különösen annak 6. cikke – sérelme nélkül.

A tagállamok biztosítják, hogy az élelmiszer-ellátási lánc valamennyi releváns szereplőjét az élelmiszer-hulladék képződésének az említett ellátási lánc egészében való megelőzésével kapcsolatos kapacitásaikkal és szerepükkel arányosan vonják be, különös hangsúlyt helyezve a kis- és középvállalkozásokra gyakorolt aránytalan hatás megelőzésére. A tagállamok – az élelmiszerbankokkal és az élelmiszer-újraelosztással foglalkozó egyéb szervezetekkel folytatott konzultációt követően – adott esetben a meglévő nemzeti élelmiszer-adományozási rendszerek alapján intézkedéseket hoznak annak biztosítása érdekében, hogy a tagállamok által az élelmiszer-hulladék megelőzésében és képződésében jelentős szerepet betöltőként azonosított gazdasági szereplők adományozási megállapodásokat javasoljanak élelmiszerbankoknak és élelmiszer-újraelosztással foglalkozó egyéb szervezeteknek, elősegítve az emberi fogyasztás szempontjából biztonságos eladatlan élelmiszerek adományozását, a gazdasági szereplők számára észszerű költségek mellett.

(2) A tagállamok nyomon követik és értékelik az élelmiszerhulladék-megelőzési intézkedéseik végrehajtását, beleértve a (4) bekezdésben említett élelmiszerhulladék-csökkentési célértékeknek való megfelelést is, a (3) bekezdéssel összhangban kialakított módszertan alapján mérve az élelmiszer-hulladék szintjét.

(3) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 38a. cikkel összhangban felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el, hogy kiegészítse ezt az irányelvet az élelmiszer-hulladék szintjének egységes mérésére vonatkozó közös módszertan és minimális minőségi követelmények meghatározása tekintetében.

(4) A tagállamok megteszik a szükséges és megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy 2030. december 31-ig nemzeti szinten elérjék az alábbi élelmiszerhulladék-csökkentési célértékeket:

- a) a feldolgozás és az előállítás során képződő élelmiszer-hulladék mennyiségének 10 %-os csökkentése a 2021 és 2023 között éves átlagban képződött élelmiszer-hulladék mennyiségéhez képest;
- b) az élelmiszerek kiskereskedelmében és egyéb értékesítésében, az éttermekben és az étkeztetésben, valamint a háztartásokban együttesen képződő, egy főre jutó élelmiszer-hulladék mennyiségének 30 %-os csökkentése a 2021 és 2023 között éves átlagban képződött élelmiszer-hulladék mennyiségéhez képest.

(5) Amennyiben valamely tagállam az élelmiszerhulladék-csökkentési célértékek meghatározásával kapcsolatban egy 2021 előtti évre vonatkozóan olyan adatokat tud szolgáltatni, amelyeket az (EU) 2019/1597 felhatalmazáson alapuló bizottsági határozatban (***) foglalt módszerek alkalmazásával gyűjtött, vagy a 2020 előtti évekre vonatkozóan olyan adatokat tud szolgáltatni, amelyeket az élelmiszer-hulladék szintjének egységes mérésére vonatkozó, az említett, felhatalmazáson alapuló határozatban foglalt módszertanhoz és minimális minőségi követelményekhez hasonló módszerek alkalmazásával gyűjtött, a tagállam korábbi évet is alkalmazhat referencia-időszakként. A tagállam 2027. április 17-ig értesíti a Bizottságot és a többi tagállamot arról, hogy korábbi évet szándékozik használni, valamint a 2020-at megelőző év vonatkozásában a Bizottság rendelkezésére bocsátja az adatokat és az azok gyűjtéséhez használt mérési módszereket, továbbá nyilvánosan elérhetővé teszi az említett adatokat és az azok gyűjtéséhez használt mérési módszereket.

(6) A Bizottság – annak érdekében, hogy támogassa a tagállamokat a (4) bekezdés b) pontjában előírt élelmiszerhulladék-csökkentési célérték teljesítésében – 2027. október 17-ig végrehajtási jogi aktusokat fogad el, amelyekben korrekciós tényezőt állapít meg abból a célból, hogy figyelembe lehessen venni a turizmusnak az élelmiszerhulladék-csökkentési célérték meghatározásához használt referencia-időszakhoz képest történő növekedését vagy csökkenését. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 39. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

(7) Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a valamely 2020 előtti évhez kapcsolódó adatok nem felelnek meg az (5) bekezdésben foglalt feltételeknek, az említett bekezdéssel összhangban küldött értesítés kézhezvételétől számított hat hónapon belül határozatot fogad el, amelyben felkéri a tagállamot, hogy egy 2021 és 2023 közötti éves átlagot, 2020-at vagy egy, a tagállam által javasolt évtől eltérő, 2020 előtti évet használjon referencia-időszakként.

(8) A Bizottság 2027. december 31-ig felülvizsgálja a (4) bekezdésben meghatározott, 2030-ra elérendő célértékeket annak érdekében, hogy adott esetben módosítsa az említett célértékeket és/vagy kiterjesszen célértékeket az élelmiszer-ellátási lánc más szakaszaira is, és mérlegelje a 2030 utáni időszakra szóló új célértékek megállapítását.

Az első albekezdésben említett felülvizsgálatnak ki kell terjednie a következőkre:

- a) az élelmiszer-hulladék és -veszteség elsődleges termelésben való képződése mértékének és okainak az értékelése, valamint az ilyen hulladék és veszteség csökkentésére szolgáló megfelelő eszközök azonosítása és megvalósíthatóságuk értékelése;
- b) azon lehetőség értékelése, hogy a (4) bekezdés a) és b) pontja tekintetében 2035-re megvalósítandó, jogilag kötelező erejű célértékek kerüljenek bevezetésre; valamint
- c) a termelési szintek változásai által a (4) bekezdés a) pontjában szereplő élelmiszerhulladék-csökkentési célérték teljesíthetőségére gyakorolt hatás értékelése.

A Bizottság jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyet adott esetben jogalkotási javaslat kísér.

(9) A tagállamok – többek között az élelmiszer-pazarlással és élelmiszer-veszteséggel foglalkozó uniós platformon keresztül – koordinálják az élelmiszer-hulladék megelőzésére irányuló intézkedéseiket, és megosztják egymással a legjobb gyakorlatokat.

(*) Az Európai Parlament és a Tanács 1308/2013/EU rendelete (2013. december 17.) a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról és a 922/72/EGK, a 234/79/EGK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 671. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj>).

(**) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2025/40 rendelete (2024. december 19.) a csomagolásról és a csomagolási hulladékról, az (EU) 2019/1020 rendelet és az (EU) 2019/904 irányelv módosításáról, valamint a 94/62/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2025/40, 2025.1.22., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/40/oj>).

(***) A Bizottság (EU) 2019/1597 felhatalmazáson alapuló határozata (2019. május 3.) a 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az élelmiszer-hulladék szintjének egységes mérésére vonatkozó közös módszertan és minimális minőségi követelmények tekintetében történő kiegészítéséről (HL L 248., 2019.9.27., 77. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_del/2019/1597/oj).

5. A 11. cikk (1) bekezdése a harmadik albekezdés után a következő albekezdéssel egészül ki:

„Az e cikkben foglalt célkitűzéseknek való megfelelés érdekében a tagállamok biztosítják, hogy rendelkezésre álljon a hulladék elkülönített gyűjtéséhez szükséges infrastruktúra, beleértve a 28. cikk (3) bekezdésének cb) pontjával összhangban az elkülönített gyűjtőhelyek anyagra és területre vonatkozóan megfelelő lefedettségét is.”

6. A 11b. cikk (1) bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„(1) A Bizottság az Európai Környezetvédelmi Ügynökséggel együttműködve jelentéseket készít a 9a. cikk (4) bekezdésében, a 11. cikk (2) bekezdésének c), d) és e) pontjában, valamint a 11. cikk (3) bekezdésében meghatározott célértékek elérése terén tett előrehaladásról, legkésőbb három évvel az ezekben megállapított minden egyes határidő lejárta előtt.”

7. A szöveg a következő cikkekkel egészül ki:

„22a. cikk

A textilanyagokra vonatkozó kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a gyártók rendelkezzenek a 8. és a 8a. cikkel összhangban kiterjesztett gyártói felelősséggel a IVc. mellékletben felsorolt azon textiltermékek, textilvervezetési termékek, illetve lábbelik vonatkozásában, amelyeket első alkalommal forgalmaznak.

(2) A tagállamok a 8. és 8a. cikkel összhangban kiterjesztett gyártói felelősségi rendszert hozhatnak létre a matracgyártók vonatkozásában.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy a 3. cikk 4b. pontjának d) alpontjában meghatározott, egy másik tagállamban letelepedett, a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékeket, textilvervezetési termékeket, illetve lábbeliket a területükön első alkalommal forgalmazó gyártó írásbeli megbízással kijelöljön egy, a területükön letelepedett jogi vagy természetes személyt meghatalmazott képviselőnek azzal a céllal, hogy a területükön teljesítse a gyártónak a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerrel kapcsolatos kötelezettségeit.

A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a 3. cikk 4b. pontjának d) alpontjában meghatározott, valamely harmadik országban letelepedett, a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékeket, textilvervezetési termékeket, illetve lábbeliket a területükön első alkalommal forgalmazó gyártónak írásbeli megbízással ki kell jelölnie egy, a területükön letelepedett jogi vagy természetes személyt meghatalmazott képviselőnek azzal a céllal, hogy a területükön teljesítse a gyártónak a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerrel kapcsolatos kötelezettségeit.

(4) A tagállamok biztosítják, hogy ha a 3. cikk (4b) pontjának d) alpontjában meghatározott gyártó úgy kívánja, az e cikk (3) bekezdése szerinti kötelezettségeket – amennyiben vannak ilyenek – a gyártó nevében egy írásbeli megbízással kijelölt gyártói felelősségi szervezet is teljesíthesse. Amennyiben egy ilyen gyártó gyártói felelősségi szervezetet jelölt ki, az e cikk szerinti kötelezettségeket ennek a szervezetnek kell értelem szerűen teljesítenie, kivéve, ha a tagállam másként rendelkezik.

(5) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 38a. cikkel összhangban felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el ezen irányelv IVc. mellékletének annak érdekében történő módosítása céljából, hogy az abban felsorolt Kombinált Nomenklátúra (KN) kódok összhangba kerüljenek a 2658/87/EGK tanácsi rendelet⁽¹⁾ I. mellékletében felsorolt KN-kódokkal.

(6) A tagállamok a 8a. cikk (1) bekezdésének a) pontjával összhangban egyértelműen meghatározzák az e cikk (1) bekezdésében említett kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer megvalósításában, nyomon követésében és ellenőrzésében részt vevő érintett szereplők szerepét és felelősségét.

(7) A tagállamok a 8a. cikk (6) bekezdésével összhangban biztosítják, hogy az érintett szereplőket bevonják a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer megvalósításába. Ezen érintett szereplők közé tartoznak legalább a következők:

- a) a termékeket forgalmazó gyártók;
- b) a termékeket forgalmazó gyártók nevében a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségeket teljesítő szervezetek;
- c) magán- és közszektorbeli hulladékgazdálkodási szereplők;
- d) helyi hatóságok;
- e) újrahasználatra és újrahasználatra való előkészítéssel foglalkozó gazdasági szereplők;

f) a szociális gazdaság szervezetei, beleértve a helyi szociális vállalkozásokat is.

(8) A tagállamok biztosítják, hogy a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékek, textilverkötésű termékek, illetve lábbelik gyártói fedezzék a következő költségeket:

a) a IVc. mellékletben felsorolt, használt, valamint hulladékká vált textiltermékek, textilverkötésű termékek, illetve lábbelik gyűjtése, továbbá az azt követő hulladékgazdálkodás, amely a következőket foglalja magában:

i. e használt termékek és lábbelik újrahaználát céljából történő gyűjtése, valamint a hulladéktermékek, és lábbelik elkülönített gyűjtése újrahaználatra való előkészítés és újrafeldolgozás céljából, a 22c. és a 22d. cikkel összhangban;

ii. az i. pontban említett összegyűjtött használt, valamint hulladékká vált termékek és lábbelik szállítása újrahaználati, újrahaználatra való előkészítési és újrafeldolgozási műveletekre irányuló későbbi válogatás céljából, a 22d. cikkel összhangban;

iii. az i. pontban említett összegyűjtött használt, valamint hulladékká vált termékek és lábbelik válogatása, újrahaználatra való előkészítése, újrafeldolgozása és a rajtuk végzett egyéb hasznosítási műveletek, valamint az ártalmatlanításuk;

iv. a szociális gazdaságnak a 22c. cikk (8) és (11) bekezdésében említett gyűjtési rendszer részét képező szervezetei, valamint a 22c. cikk (8) és (11) bekezdésében említett gyűjtési rendszer részét képező egyéb szereplők által végzett, az i., az ii. és az iii. pontban említett műveletekből származó hulladék gyűjtése, szállítása és kezelése;

b) a 22d. cikk (6) bekezdése szerinti, a gyűjtött vegyes települési hulladéokra vonatkozó összetételi felmérés végzése;

c) a 22c. cikk (14), (15) és (18) bekezdésével összhangban tájékoztatás nyújtása – többek között megfelelő tájékoztatási kampányok révén – a textiltermékek, textilverkötésű termékek, illetve lábbelik tekintetében a fenntartható fogyasztásról, a hulladékmegelőzésről, az újrahaználatról, az újrahaználatra való előkészítésről – többek között a javításról –, az újrafeldolgozásról, az egyéb hasznosításról és az ártalmatlanításról;

d) adatgyűjtés és adatszolgáltatás az illetékes hatóságoknak a 37. cikkel összhangban;

e) az (EU) 2024/1781 rendelet 5. cikkében felsorolt termékjellemzők vonatkozásában a terméktervezés javítását célzó kutatásnak és fejlesztésnek, valamint a hulladékhierarchiával összhangban lévő hulladékmegelőzési és -gazdálkodási műveleteknek a támogatása a textilszálak textilszállá történő újrafeldolgozásának fokozása céljából, az állami támogatásokra vonatkozó uniós szabályok sérelme nélkül.

(9) A tagállamok dönthetnek úgy, hogy a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékek, textilverkötésű termékek, illetve lábbelik gyártóinak részben vagy egészben fedezniük kell az e cikk (8) bekezdésének a) pontjában említett költségeket a végső soron a vegyes települési hulladékba kerülő, a IVc. mellékletben felsorolt, hulladékká vált textiltermékek, textilverkötésű termékek, illetve lábbelik vonatkozásában.

(10) A tagállamok biztosítják, hogy a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékek, textilverkötésű termékek, illetve lábbelik gyártói fedezzék a IVc. mellékletben felsorolt, a 22c. cikk (8) és (11) bekezdésével összhangban létrehozott gyűjtőhelyeken elhelyezett használt, valamint hulladékká vált textiltermékekkel, textilverkötésű termékekkel, illetve lábbelikkal kapcsolatos, e cikk (8) bekezdésében említett költségeket, amennyiben az ilyen termékeket és lábbeliket – beleértve azon használt, valamint hulladékká vált textiltermékeket, textilverkötésű termékeket, illetve lábbeliket is, amelyeket esetlegesen magán visszavételi rendszereken keresztül gyűjtöttek, és amelyeket később egybevontak a 22c. cikk (8) bekezdése szerint gyűjtött textilanyagokkal – első alkalommal 2025. október 16-tól kezdve forgalmazták, ha az adott tagállamban az említett időpontban a 8. és a 8a. cikkel összhangban már létrejött kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékek, textilverkötésű termékek, illetve lábbelik vonatkozásában.

(11) A tagállamok biztosítják, hogy a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékek, textilverkötésű termékek, illetve lábbelik gyártói fedezzék a IVc. mellékletben felsorolt, a 22c. cikk (8) és (11) bekezdésével összhangban létrehozott gyűjtőhelyeken elhelyezett bármely használt, valamint hulladékká vált textiltermékekkel, textilverkötésű termékekkel, illetve lábbelikkal kapcsolatos, e cikk (8) bekezdésében említett költségeket, amennyiben az ilyen termékeket és lábbeliket – beleértve azon használt, valamint hulladékká vált textiltermékeket, textilverkötésű termékeket, illetve lábbeliket is, amelyeket esetlegesen magán visszavételi rendszereken keresztül gyűjtöttek, és amelyeket később egybevontak a 22c. cikk (8) bekezdése szerint gyűjtött textilanyagokkal – első alkalommal forgalmazzák:

a) azon időponttól kezdődően, amikor az adott tagállam hatályba lépteti azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az (EU) 2025/1892 európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽²⁾ 2. cikkének (1) bekezdése alapján megfelelően az említett irányelvnek; vagy

b) legkésőbb 2028. április 17-től kezdődően, ha az adott tagállamban 2025. október 16-tól kezdődően e cikk (1) bekezdésével összhangban kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer jön létre a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik vonatkozásában.

(12) A (8) bekezdésben említett fedezendő költségek nem haladhatják meg a hivatkozott bekezdésben említett szolgáltatások költséghatékony módon történő nyújtásához szükséges költségeket, és azokat átlátható módon kell megállapítani az érintett szereplők között a (7) bekezdéssel összhangban.

(13) Az (EU) 2022/2065 rendelet 30. cikke (1) bekezdése d) és e) pontjának való megfelelés céljából a tagállamok biztosítják, hogy az említett rendelet III. fejezete 4. szakaszának hatálya alá tartozó olyan online platformot üzemeltető szolgáltatók, amelyek lehetővé teszik a fogyasztók számára, hogy távollevők között kötött szerződéseket kössenek a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket, illetve lábbeliket az Unióban található fogyasztóknak kínáló gyártókkal, a szolgáltatásaik igénybevételének lehetővé tételét megelőzően beszerezzék a következő információkat a gyártóktól:

a) a 22b. cikkben említett gyártói nyilvántartásban szereplő, a fogyasztó tartózkodási helye szerinti tagállamban történő nyilvántartásba vételre vonatkozó információk, valamint a gyártónak az említett nyilvántartásban szereplő nyilvántartási száma vagy számai;

b) a gyártó saját kiállítású tanúsítványa, amelyben elkötelezi magát, hogy kizárólag olyan, a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket, illetve lábbeliket kínál, amelyek tekintetében a fogyasztó tartózkodási helye szerinti tagállamban teljesülnek az e cikk (1) és (8) bekezdésében, valamint a 22c. cikk (1) bekezdésében említett kiterjesztett gyártói felelősségi követelmények.

(14) A tagállamok biztosítják, hogy a 8., a 8a. és a 22a–22d. cikkel összhangban 2028. április 17-ig létrejöjjenek az e cikk (1) bekezdésében meghatározott kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek.

(15) A tagállamok intézkedéseket fogadnak el annak biztosítására, hogy a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket, illetve lábbeliket az Unióban található végfelhasználók számára kínáló gyártók a logisztikai szolgáltató és a gyártó közötti, az (EU) 2019/1020 rendelet 3. cikkének 11. pontjában említett szolgáltatások bármelyikére vonatkozó szerződés megkötésének időpontjában a logisztikai szolgáltatók rendelkezésére bocsássák a (13) bekezdésben említett információkat.

(16) A tagállamok biztosítják, hogy a logisztikai szolgáltató a (15) bekezdésben említett információk kézhezvételét követően, valamint a logisztikai szolgáltató és a gyártó közötti, az (EU) 2019/1020 rendelet 3. cikkének 11. pontjában említett szolgáltatások bármelyikére vonatkozó szerződés megkötésének időpontjában – valamely tagállam vagy az Unió által rendelkezésre bocsátott, szabadon elérhető hivatalos online adatbázis vagy interfész használatával, vagy megbízható forrásokból származó igazoló dokumentumoknak a gyártótól való bekérésével – minden tőle telhető erőfeszítést megtesz annak értékelése érdekében, hogy az e cikk (15) bekezdésében említett információk megbízhatók és hiánytalanok-e. Ezen irányelv céljából a gyártók felelősséggel tartoznak a szolgáltatott információk pontosságáért.

A tagállamok biztosítják, hogy:

a) amennyiben a logisztikai szolgáltató elegendő arra utaló jelzést kap, vagy okkal feltételezi, hogy a (15) bekezdésben említett, az érintett gyártótól kapott bármely információ pontatlan, hiányos vagy nem naprakész, a logisztikai szolgáltató felkérje az említett gyártót arra, hogy haladéktalanul, vagy az uniós és a nemzeti jogban meghatározott határidőn belül helyesbítse, egészítse ki vagy tegye naprakésszé az említett információt; továbbá

b) amennyiben a gyártó nem helyesbíti, nem egészíti ki vagy nem teszi naprakésszé az említett információt, a logisztikai szolgáltató késlekedés nélkül felfüggeszti a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékeknek, textilvonatkozású termékeknek, illetve lábbeliknek az Unióban található végfelhasználók számára történő felkínálásával kapcsolatban az említett gyártó részére történő szolgáltatásnyújtást addig, amíg a gyártó a kérésnek teljes mértékben elegendő nem tesz; a logisztikai szolgáltatónak tájékoztatnia kell a gyártót a felfüggesztés okairól.

(17) Az (EU) 2019/1150 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽³⁾* 4. cikkének sérelme nélkül, a tagállamok biztosítják, hogy ha a logisztikai szolgáltató e cikk (16) bekezdése alapján felfüggeszti a szolgáltatásnyújtást, az érintett gyártó jogosult legyen valamely, a logisztikai szolgáltató letelepedési helye szerinti tagállam bírósága előtt megtámadni a logisztikai szolgáltató által a szolgáltatásnyújtás felfüggesztésére vonatkozóan hozott döntést.

22b. cikk

Textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik gyártóinak nyilvántartása

(1) A tagállamok létrehozzák a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik gyártóinak nyilvántartását (a továbbiakban: a gyártói nyilvántartás) annak nyomon követése érdekében, hogy e gyártók megfelelnek-e a 22a. cikkben és a 22c. cikk (1) bekezdésében foglaltaknak.

A Bizottság – annak érdekében, hogy megkönnyítse a gyártók nyilvántartásba vételét valamennyi tagállamban – honlapot hoz létre, amelyen megtalálható az összes nemzeti gyártói nyilvántartás linkje. A tagállamok a nemzeti gyártói nyilvántartásuk elindítását követő 30 napon belül tájékoztatják a Bizottságot e nyilvántartás linkjéről. Az egyes gyártói nyilvántartásokra vonatkozó információknak könnyen hozzáférhetőnek, nyilvánosan elérhetőnek és ingyeneseknek, valamint géppel olvashatóknak, rendezhetőknak és kereshetőknak kell lenniük, továbbá tiszteletben kell tartaniuk a harmadik fél általi felhasználást lehetővé tevő nyílt szabványokat. Az e bekezdés szerinti tájékoztatás nem érinti az érzékeny információkra vonatkozó üzleti és ipari titoktartásnak a releváns uniós és nemzeti joggal összhangban történő tiszteletben tartását.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a gyártók kötelesek legyenek felvetetni magukat a gyártói nyilvántartásba. E célból a tagállamok előírják a gyártók számára, hogy nyilvántartásba vétel iránti kérelmet nyújtsanak be minden olyan tagállamban, ahol első alkalommal forgalmaznak a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket, illetve lábbeliket.

(3) A tagállamok csak akkor engedélyezik a gyártók számára, hogy első alkalommal forgalmazzanak a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket, illetve lábbeliket, amennyiben a gyártókat – vagy meghatalmazás esetén a kiterjesztett gyártói felelősség tekintetében meghatalmazott képviselőiket – nyilvántartásba vették az adott tagállamban.

(4) A nyilvántartásba vétel iránti kérelemnek tartalmaznia kell a következő információkat:

- a) az a név, védjegy és márkanevek – ha vannak –, amelyek alatt a gyártó az érintett tagállamban tevékenykedik, valamint a gyártó címe – többek között az irányítószám, a település, az utca és a házszám, valamint az ország –, telefonszáma – ha van –, webcíme és e-mail-címe, továbbá az egyedüli kapcsolattartó pontjának a neve;
- b) a gyártó nemzeti azonosító kódja, beleértve a cégjegyzékszámát vagy az azzal egyenértékű hivatalos nyilvántartási számát, valamint az uniós vagy nemzeti adóazonosító számot;
- c) a IVc. mellékletben felsorolt azon textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik KN-kódjai, amelyeket a gyártó első alkalommal kíván forgalmazni;
- d) a gyártói felelősségi szervezet neve és adatai – irányítószám, település, utca és házszám, ország, telefonszám – ha van –, webcím és e-mail-cím –, nemzeti azonosító kódja, cégjegyzékszám vagy azzal egyenértékű hivatalos nyilvántartási száma, valamint a gyártói felelősségi szervezet uniós vagy nemzeti adóazonosító száma, továbbá a képviselt gyártó általi megbízás;
- e) a gyártó vagy adott esetben a kiterjesztett gyártói felelősség tekintetében meghatalmazott képviselő vagy a gyártói felelősségi szervezet arra vonatkozó nyilatkozata, hogy a megadott információk megfelelnek a valóságnak.

(5) A tagállamok biztosítják, hogy az e cikk szerinti kötelezettségeket a gyártó nevében – írásbeli megbízás alapján – gyártói felelősségi szervezet is teljesíthesse.

Amennyiben a gyártó gyártói felelősségi szervezetet jelölt ki, az e cikk szerinti kötelezettségeket ennek a szervezetnek kell értelemszerűen teljesítenie, kivéve, ha a tagállam másként rendelkezik.

(6) A tagállamok biztosítják, hogy az illetékes hatóság:

- a) a (2) bekezdésben említett gyártói nyilvántartásba vétel iránti kérelmeket elektronikus adatkezelő rendszeren keresztül fogadja, amellyel kapcsolatban a részletes információkat elérhetővé kell tenni az illetékes hatóság honlapján;

b) a (4) bekezdésben meghatározott információk benyújtásának időpontját követő legfeljebb 12 héten belül elvégezze a nyilvántartásba vételt, és nyilvántartási számot adjon;

c) részletes szabályokat állapíthasson meg a nyilvántartásba vételi követelmények és eljárás tekintetében, anélkül, hogy a (4) bekezdésben foglaltakon túlmenően további tartalmi követelményeket írna elő;

d) költségalapú és arányos díjakat számíthasson fel a gyártóknak a (2) bekezdésben említett kérelmek feldolgozásáért.

(7) Az illetékes hatóság elutasíthatja vagy visszavonhatja a gyártó nyilvántartásba vételét, amennyiben a gyártó nem nyújtja be a (4) bekezdésben meghatározott információkat és az azokhoz kapcsolódó igazoló dokumentumokat, vagy ha azok nem elégségesek, vagy amennyiben a gyártó már nem felel meg a (4) bekezdés d) pontjában foglalt követelményeknek.

(8) A tagállamok előírják a gyártó vagy adott esetben a kiterjesztett gyártói felelősség tekintetében meghatalmazott képviselő vagy a gyártói felelősségi szervezet számára, hogy indokolatlan késedelem nélkül értesítse az illetékes hatóságot a nyilvántartásban szereplő, a (4) bekezdés d) pontja szerinti információkban bekövetkezett bármely változásról, valamint a nyilvántartásban említett textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik első alkalommal történő forgalmazásának végleges beszüntetéséről. Megszűnése esetén a gyártót törölni kell a gyártói nyilvántartásból.

(9) Amennyiben a gyártói nyilvántartásban szereplő információk nyilvánosan nem hozzáférhetők, a tagállamok biztosítják a gyártói nyilvántartáshoz való ingyenes hozzáférést az olyan online platformot üzemeltető szolgáltatók számára, amelyek lehetővé teszik a fogyasztók számára távollevők között kötött szerződések kötését gyártókkal és olyan logisztikai szolgáltatókkal, amelyek az (EU) 2019/1020 rendelet 3. cikkének 11. pontjában említett szolgáltatások bármelyikére vonatkozó szerződést kötöttek a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket, illetve lábbeliket végfelhasználók számára kínáló gyártókkal.

(10) A Bizottság 2027. április 17-ig végrehajtási jogi aktusokat fogad el, amelyekben az e cikk (4) bekezdésében foglalt tájékoztatási követelmények alapján kialakítja a gyártói nyilvántartásba vétel harmonizált formátumát. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 39. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

22c. cikk

A textilanyagokkal kapcsolatos gyártói felelősségi szervezetek

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik gyártói megbízzanak egy gyártói felelősségi szervezetet azzal, hogy a nevükben teljesítse a 22a. cikkben meghatározott kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségeiket.

(2) A tagállamok előírják, hogy azok a gyártói felelősségi szervezetek, amelyek a 8a. cikk (3) bekezdésével, a 22a. cikkel, a 22b. cikkel, a 22d. cikkel és e cikkel összhangban a gyártók nevében kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségeket kívánnak teljesíteni, beszerezzék valamely illetékes hatóság engedélyét.

(3) A tagállamok megállapítják az azon képesítésekre vonatkozó kritériumokat, amelyekkel a gyártói felelősségi szervezeteknek rendelkezniük kell ahhoz, hogy megbízást kaphassanak a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségeknek a gyártók nevében történő teljesítésére. A tagállamok különösen azt írják elő a gyártói felelősségi szervezeteknek, hogy igazolják a hulladékgazdálkodás és a fenntarthatóság területére vonatkozó szükséges szakértelmet.

(4) A tagállamok eltérhetnek a (3) bekezdésben foglalt kötelezettségtől, feltéve, hogy 2025. október 16-ig már megállapították azokat a kritériumokat, amelyek biztosítják, hogy valamely gyártói felelősségi szervezet csak akkor lehessen megbízni a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségeknek a gyártók nevében történő teljesítésével, ha igazolja a hulladékgazdálkodás területén meglévő szakértelmét, továbbá ha e kritériumok biztosítják, hogy a gyártói felelősségi szervezet fenntartható módon fog gazdálkodni a hulladékkal, és korlátozni fogja a hulladékgazdálkodásnak a környezetre gyakorolt hatását.

(5) A 8a. cikk (4) bekezdésének sérelme nélkül, a tagállamok előírják a gyártói felelősségi szervezetek számára annak biztosítását, hogy a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik gyártói által a részükre fizetett pénzügyi hozzájárulások:

- a) az érintett termékek tömegén és adott esetben mennyiségén alapuljanak, a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékek, textilvonatkózású termékek, illetve lábbelik esetében pedig modulálják őket az (EU) 2024/1781 rendelettel összhangban elfogadott azon környezettudatos tervezési követelmények alapján, amelyek a leginkább relevánsak a következők tekintetében: a textiltermékekből, textilvonatkózású termékekből, illetve lábbelikből származó hulladék képződésének megelőzése, valamint e hulladék kezelése, összhangban az ezen irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében foglalt hulladékhierarchiával és az említett rendelet vagy a textiltermékek, textilvonatkózású termékek, illetve lábbelik vonatkozásában harmonizált fenntarthatósági kritériumokat és mérési módszereket megállapító egyéb uniós jog alapján elfogadott, az említett kritériumokra vonatkozó mérési módszertanokkal; továbbá amelyek biztosítják e termékek és lábbelik környezeti fenntarthatóságának és körforgásos jellegének a javulását;
- b) figyelembe vegyék a gyártói felelősségi szervezeteknek az újrahasználatból, az újrahasználatra való előkészítésből vagy a hulladékká vált, újrafeldolgozott textilanyagokból származó másodlagos nyersanyagok értékéből keletkező bevételeit;
- c) biztosítsák a gyártók számára, hogy származási országuktól vagy méretüktől függetlenül egyenlő bánásmódban részesüljenek anélkül, hogy aránytalan teher hárulna a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékeket, textilvonatkózású termékeket, illetve lábbeliket kis mennyiségben gyártókra, többek között a kis- és középvállalkozásokra.
- (6) Amennyiben célszerű foglalkozni az ultra-fast fashion (»ultragyors-divat«) és a fast fashion (»gyorsdivat«) kapcsolatos gyakorlatokkal, valamint a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékekből, textilvonatkózású termékekből, illetve lábbelikből származó hulladék kapcsolódó túlképződésével, a tagállamok előírhatják a gyártói felelősségi szervezetek számára, hogy a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékek, textilvonatkózású termékek, illetve lábbelik tekintetében alkalmazott gyártói gyakorlatok alapján modulálják a pénzügyi hozzájárulást, a következőkből kiindulva: az ilyen gyakorlatokból eredő termékélettartam, az említett termékek és lábbelik hasznos élettartamának az első felhasználón túl hossza, valamint az említett termékek és lábbelik anyagkörforgásának megvalósításához való hozzájárulás azáltal, hogy a hulladékká vált textilanyagokat új termelési láncok nyersanyagává változtatják.
- (7) Amennyiben szükséges a belső piac torzulásának elkerüléséhez és az (EU) 2024/1781 rendeletnek az 5. cikkével összefüggésben értelmezett 4. cikke alapján elfogadott környezettudatos tervezési követelményekkel való összhang biztosításához, a Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogad el, amelyekben meghatározza az e cikk (5) bekezdése a) pontjának és e cikk (6) bekezdésének az alkalmazása céljából szükséges díjmodulációs kritériumokat. Az említett végrehajtási jogi aktusokat, amelyek nem érinthetik a hozzájárulások mértékének pontos meghatározását, az ezen irányelv 39. cikkének (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.
- (8) A tagállamok biztosítják, hogy a gyártói felelősségi szervezetek elkülönített gyűjtési rendszert alakítsanak ki a IVc. mellékletben felsorolt, használt, valamint hulladékká vált textiltermékek, textilvonatkózású termékek, illetve lábbelik vonatkozásában – függetlenül azok jellegétől, anyagösszetételétől, állapotától, nevétől, márkájától, védjegyétől vagy származási országától –, annak a tagállamnak a területén, ahol ezeket a termékeket első alkalommal forgalmazzák. Az elkülönített gyűjtési rendszer keretében:
- a) fel kell kínálni a (9) bekezdés a) pontjában említett szereplők számára az ilyen használt, valamint hulladékká vált textiltermékek, textilvonatkózású termékek, illetve lábbelik elkülönített gyűjtési rendszeren keresztül történő gyűjtését, továbbá gondoskodni kell az ilyen használt, valamint hulladékká vált textiltermékek, textilvonatkózású termékek, illetve lábbelik gyűjtéséhez, valamint a gyártói felelősségi szervezet gyűjtési rendszerének részét képező gyűjtőhelyekig való szállításához szükséges gyakorlati intézkedésekről, beleértve a megfelelő gyűjtő- és szállítókonténerek ingyenes rendelkezésre bocsátását is;
- b) olyan gyakorisággal kell biztosítani az ilyen használt, valamint hulladékká vált textiltermékek, textilvonatkózású termékek, illetve lábbelik ingyenes gyűjtését a gyártói felelősségi szervezet gyűjtési rendszerének részét képező gyűjtőhelyeken keresztül, amely igazodik a lefedett területhez, valamint az említett gyűjtőhelyeken keresztül rendszerint begyűjtött, ilyen használt, valamint hulladékká vált textiltermékek, textilvonatkózású termékek, illetve lábbelik mennyiségéhez;
- c) biztosítani kell az olyan hulladék ingyenes, a gyártói felelősségi szervezet és a szociális gazdaság szervezetei, valamint a más szereplők között koordinált módon megvalósuló gyűjtését, amely a szociális gazdaság szervezetei és más ilyen szereplők által a gyártói felelősségi szervezet gyűjtési rendszerének részét képező gyűjtőhelyeken keresztül gyűjtött ilyen textiltermékekből, textilvonatkózású termékekből, illetve lábbelikből képződik.

A gyártói felelősségi szervezetek közötti bármely koordinációnak továbbra is az uniós versenyszabályok hatálya alá kell tartoznia.

(9) A tagállamok biztosítják, hogy a (8) bekezdésben említett gyűjtési rendszer:

- a) olyan gyűjtőhelyekből álljon, amelyeket a gyártói felelősségi szervezetek és a nevükben hulladékgazdálkodással foglalkozó szereplők hoznak létre, a következő szereplők közül eggyel vagy többel együttműködve: a szociális gazdaság szervezetei, kiskereskedők, hatóságok vagy a IVc. mellékletben felsorolt, használt, valamint hulladékká vált textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik gyűjtését az említett hatóságok nevében végző harmadik felek, továbbá egyéb önkéntes gyűjtőhelyek üzemeltetői;
- b) lefedje a tagállam teljes területét, figyelembe véve a népesség méretét és sűrűségét, a IVc. mellékletben felsorolt, használt, valamint hulladékká vált textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik várható mennyiségét, a végfelhasználók számára való hozzáférhetőséget és közelséget, anélkül, hogy olyan területekre korlátozódna, ahol nyereséges az említett termékek és lábbelik gyűjtése, valamint az azt követő velük való gazdálkodás;
- c) a rendelkezésre álló jó gyakorlatok alapján fenntartsa a IVc. mellékletben felsorolt, használt, valamint hulladékká vált textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik elkülönített gyűjtésének tartós és műszakilag megvalósítható növelését, valamint a vegyes települési hulladékgyűjtés ennek megfelelő csökkentését.

(10) A tagállamok biztosítják, hogy a gyártói felelősségi szervezetek ne tagadhassák meg a helyi hatóságoknak, a szociális gazdaság szervezeteinek vagy az újrahasználattal foglalkozó egyéb gazdasági szereplőknek a (8) bekezdés alapján létrehozott elkülönített gyűjtési rendszerben való részvételét.

(11) A (8) bekezdés a) és b) pontjának, valamint a (9) bekezdés a) pontjának sérelme nélkül, a tagállamok biztosítják, hogy a szociális gazdaság szervezetei fenntarthassák és üzemeltethessék saját elkülönített gyűjtőhelyeiket, valamint hogy egyenlő vagy preferenciális elbánásban részesüljenek az elkülönített gyűjtőhelyek helyszínén. A tagállamok biztosítják, hogy a (9) bekezdés a) pontjával összhangban a szociális gazdaságnak a gyűjtési rendszer részét képező szervezetei ne legyenek kötelesek átadni a IVc. mellékletben felsorolt, gyűjtött használt, valamint hulladékká vált textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket, illetve lábbeliket a gyártói felelősségi szervezetnek.

(12) A tagállamok biztosítják, hogy a szociális gazdaságnak a (11) bekezdés szerinti saját elkülönített gyűjtőhelyeiket üzemeltető szervezetei legalább évente egyszer benyújtsák az illetékes hatóságnak az elkülönítve gyűjtött, a IVc. mellékletben felsorolt, használt, valamint hulladékká vált textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik tömegben megadott mennyiségére vonatkozó információkat, meghatározva a következőket:

- a) az újrahasználatra alkalmasnak értékelt, tömegben megadott mennyiség, lehetőség szerint jelezve a kivitel tömegben megadott mennyiségét;
- b) az újrahasználatra való előkészítésre és újrafeldolgozásra szánt, tömegben megadott mennyiség, amennyiben rendelkezésre áll, külön feltüntetve a textilszálak textilszállá történő újrafeldolgozását, lehetőség szerint jelezve a kivitel tömegben megadott mennyiségét; valamint
- c) az egyéb hasznosításra vagy ártalmatlanításra szánt, tömegben megadott mennyiség.

(13) A (12) bekezdéstől eltérve a tagállamok részben vagy egészben mentesíthetik a (12) bekezdésben említett információk benyújtására vonatkozó kötelezettség alól a szociális gazdaság szervezeteit, amennyiben az ilyen adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítése aránytalan adminisztratív terhet róna az említett szervezetekre.

(14) A tagállamok biztosítják, hogy a 8a. cikk (2) bekezdésében említett információk mellett a gyártói felelősségi szervezetek a végfelhasználók rendelkezésére bocsássák a IVc. mellékletben felsorolt, a gyártók által első alkalommal forgalmazott textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik tekintetében a textiltermékek és lábbelik fenntartható fogyasztására, többek között a használt termékek értékesítésére vonatkozó opciókra, újrahasználatára és életciklus végi kezelésére vonatkozó következő információkat:

- a) a végfelhasználók szerepe a hulladékmegelőzés elősegítésében, beleértve bármely legjobb gyakorlatot is, különösen a fenntartható fogyasztási minták ösztönzése és a használatban lévő termékek gondos ápolásának előmozdítása révén;
- b) a textiltermékek és lábbelik tekintetében rendelkezésre álló újrahasználati és javítási lehetőségek;
- c) a gyűjtőhelyek helyszíne;
- d) a végfelhasználók szerepe a használt, valamint hulladékká vált textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik elkülönített gyűjtésének megfelelő elősegítésében, beleértve adományozás révén;

- e) a textilgyártásnak a környezetre, az emberi egészségre, valamint a szociális és emberi jogokra gyakorolt hatása, különös tekintettel a fast fashion jellegű gyakorlatokra és fogyasztásra, az újrafeldolgozásra, valamint az egyéb hasznosításra és ártalmatlanításra, továbbá a hulladékká vált textiltermékektől, textilvonatkozású termékektől, illetve lábbelikből való, nem megfelelő módon, így például elhagyott hulladékként vagy a vegyes települési hulladékban való elhelyezéssel történő megváltásra, valamint a környezetre és az emberi egészségre gyakorolt hatás mérséklése érdekében tett lépésekre.

(15) A tagállamok biztosítják, hogy a gyártói felelősségi szervezet rendszeresen rendelkezésre bocsássa a (14) bekezdésben említett információkat, valamint hogy az információk naprakészek legyenek, és a következők útján bocsássák őket rendelkezésre:

- a) honlap vagy más elektronikus kommunikációs eszköz;
- b) nyilvános tereken és a gyűjtőhelyen történő feltüntetés;
- c) oktatási programok, figyelemfelhívó kampányok és a közösség szerepvállalását szolgáló tevékenységek;
- d) útmutatás a felhasználók és a fogyasztók által könnyen érthető nyelven vagy nyelveken.

(16) Amennyiben valamely tagállamban több gyártói felelősségi szervezet is meg van bízva azzal, hogy a gyártók nevében kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségeket teljesítsen, a tagállamok biztosítják, hogy az említett gyártói felelősségi szervezetek tevékenysége a tagállam teljes területét lefedje abból a célból, hogy a IVc. mellékletben felsorolt, használt, valamint hulladékká vált textiltermékekre, textilvonatkozású termékekre, illetve lábbelikre vonatkozó elkülönített gyűjtési rendszer egységes szolgáltatásminősége a teljes területen biztosított legyen.

A tagállamok kijelölik az illetékes hatóságot, vagy kijelölnek egy független harmadik felet, hogy felügyelje, hogy a gyártói felelősségi szervezetek koordinált módon és az uniós versenyjoggal összhangban teljesítsék kötelezettségeiket. Azok a tagállamok, amelyekben csak egy gyártói felelősségi szervezet van megbízva azzal, hogy a gyártók nevében kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségeket teljesítsen, kijelölhetik az illetékes hatóságot vagy kijelölhetnek egy független harmadik felet annak felügyeletére, hogy a gyártói felelősségi szervezet az uniós versenyjognak megfelelően teljesíti-e a kötelezettségeit.

(17) A tagállamok előírják, hogy a gyártói felelősségi szervezeteknek biztosítaniuk kell a birtokukban lévő adatok bizalmas kezelését a védett információk vagy az egyes gyártókhoz vagy azok meghatalmazott képviselőihez közvetlenül visszavezethető információk tekintetében.

(18) A tagállamok biztosítják, hogy a gyártói felelősségi szervezetek a 8a. cikk (3) bekezdésének e) pontjában említett információk mellett a honlapjukon közzétegyék a következőket:

- a) legalább évente egyszer – a kereskedelmi és ipari titoktartásra is figyelemmel – a következőkkel kapcsolatos információkat:
 - i. az első alkalommal forgalmazott termékek mennyisége, beleértve a tömeg szerinti mennyiséget is;
 - ii. a IVc. mellékletben felsorolt, elkülönítetten gyűjtött használt, valamint hulladékká vált textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik tömeg szerinti mennyisége, külön meghatározva az ilyen eladatlan termékeket;
 - iii. az újrahasználatnak, az újrahasználatra való előkészítésnek és az újrafeldolgozásnak a gyártói felelősségi szervezet által elért aránya, külön meghatározva a textilszállak textilszállá történő újrafeldolgozásának arányát;
 - iv. az egyéb hasznosítás és ártalmatlanítás aránya; és
 - v. az újrahasználatra alkalmasnak értékelt, a IVc. mellékletben felsorolt, használt textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik kivitelének, továbbá a IVc. mellékletben felsorolt, hulladékká vált textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik kivitelének az aránya;
- b) a (19) bekezdéssel összhangban kiválasztott, hulladékgazdálkodással foglalkozó szereplők kiválasztására irányuló eljárásra vonatkozó információk.

(19) A tagállamok biztosítják, hogy a gyártói felelősségi szervezetek – anélkül, hogy aránytalan terhet rónának a kis- és középvállalkozásokra – átlátható odaítélési szempontokon alapuló, átlátható és megkülönböztetésmentes kiválasztási eljárást biztosítsanak a hulladékgazdálkodással foglalkozó szereplőkre vonatkozóan, a következők beszerzése érdekében:

a) a (9) bekezdés a) pontjában említett, hulladékgazdálkodással foglalkozó szereplők hulladékgazdálkodási szolgáltatásai; és

b) későbbi hulladékkezelés.

(20) A tagállamok biztosítják, hogy a gyártói felelősségi szervezetek évente az illetékes hatóságok rendelkezésére bocsássák a (18) bekezdés a) és b) pontjában említett információkat, beleértve az első alkalommal forgalmazott, a IVC. mellékletben felsorolt textiltermékek, textilvonatkózású termékek, illetve lábbelik gyártóitól éves szinten megkövetelt, a (18) bekezdés a) pontjában említett releváns információkat. A tagállamok biztosítják, hogy a gyártói felelősségi szervezetek a (18) bekezdés a) pontjának iii., iv. és v. alpontjában említett információk vonatkozásában tömegben határozzák meg a mennyiséget.

E bekezdés első albekezdésétől eltérve a tagállamok előírják, hogy azon gyártók esetében, amelyek 10 főnél kevesebb személyt foglalkoztató vállalkozások, valamint amelyek éves árbevétele és éves mérlegfőösszege nem haladja meg a 2 millió EUR-t, a gyártói felelősségi szervezetek csak a (18) bekezdés a) pontjának i. alpontjában felsorolt információk évente történő benyújtására kérjék fel az említett vállalkozásokat.

A Bizottság módosítja az (EU) 2019/1004 ⁽⁴⁾* és az (EU) 2021/19 ⁽⁵⁾* bizottsági végrehajtási határozatot, hogy azok – ezen irányelv 37. cikkének (7) bekezdésével összhangban – tartalmazzák az első albekezdésben említett információkat. A módosított végrehajtási jogi aktusoknak ki kell térniük a következőkre:

a) az adatszolgáltatási ütemtervekre vonatkozó információk;

b) az adatszolgáltatás szerkezetére és formátumára vonatkozó előírások, amelyek azt a célt szolgálják, hogy egységessé, következetessé és egyszerűvé tegyék az adatkonszolidációt a gyártói felelősségi szervezetek számára.

Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 39. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

22d. cikk

A hulladékká vált textilanyaggal való gazdálkodás

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a gyűjtött használt, valamint hulladékká vált textilanyagok károsodásának és keresztszennyeződésének megelőzése érdekében a használt, valamint hulladékká vált textilanyagok gyűjtésére, be- és kirakodására, szállítására és tárolására szolgáló infrastruktúra és műveletek – a használt, valamint hulladékká vált textilanyagok kezelését és a későbbi válogatási és kezelési műveleteket is ideértve – védelmet élvezzenek a kedvezőtlen időjárási körülményekkel és a potenciális szennyeződési forrásokkal szemben. Az elkülönítetten gyűjtött használt, valamint hulladékká vált textilanyagokat szakszerűen át kell vizsgálni az elkülönített gyűjtőhelyen vagy a válogató létesítményben a nem céltárgyak vagy -anyagok, és a potenciális szennyeződési forrást jelentő anyagok azonosítása és eltávolítása érdekében.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a többek között a 22c. cikk (8) és (11) bekezdésével összhangban elkülönítetten gyűjtött használt, valamint hulladékká vált textiltermékek, textilvonatkózású termékek, illetve lábbelik gyűjtéskor hulladéknak minősüljenek.

A IVC. mellékletben felsorolt termékektől eltérő textilanyagok, továbbá a IVC. mellékletben felsorolt, leselejtezett eladatlan textiltermékek, textilvonatkózású termékek, illetve lábbelik tekintetében a tagállamok biztosítják, hogy a textilanyagok és textil árucikkek különböző frakcióit a hulladékképződés helyén elkülönítve tartásák, amennyiben ez az elkülönítés elősegíti a későbbi újrahasználót, újrahasználatra való előkészítést vagy újrafeldolgozást, beleértve a textilszálak textilszállá történő újrafeldolgozását is, amennyiben a technológiai fejlődés azt lehetővé teszi. Az említett elkülönítést költséghatékony módon kell elvégezni az erőforrás-hasznosítás és a környezeti előnyök maximalizálása érdekében.

(3) A (2) bekezdéstől eltérve azok a használt textiltermékek, textilvonatkózású termékek, illetve lábbelik, amelyeket közvetlenül a végfelhasználók adnak át, és amelyeket a gyűjtőhelyeken az újrahasználatl foglalkozó üzleti szereplő vagy a szociális gazdaság ilyen szervezetei közvetlenül, szakmai szempontok szerint eljárva újrahasználatra alkalmasnak értékeltek, gyűjtéskor nem minősülhetnek hulladéknak.

(4) A tagállamok biztosítják, hogy a többek között a 22c. cikk (8) és (11) bekezdésével összhangban elkülönítetten gyűjtött használt, valamint hulladékká vált textiltermékeket, textilvonatkózású termékeket, illetve lábbeliket válogatási műveleteknek vessék alá a hulladékhierarchiával összhangban történő kezelés biztosítása érdekében.

(5) A tagállamok biztosítják, hogy a többek között a 22c. cikk (8) bekezdésével és a 22c. cikk (11) bekezdésével összhangban elkülönítetten gyűjtött használt, valamint hulladékká vált textiltermékekre, textilvonatkozású termékekre, illetve lábbelikre irányuló válogatási műveletek megfeleljenek a következő követelményeknek:

- a) a válogatási művelet célja, hogy az újrahasználatra és újrahasználatra való előkészítésre szánt textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik létrejöttét eredményezze, előnyben részesítve a helyben történő válogatást, adott esetben, valamint a helyi újrahasználatot;
- b) az újrahasználati célú válogatási műveletek megfelelő részletességgel valósítják meg a textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik szétválogatását – lehetővé téve az árucikkenként történő válogatást, amelynek során elkülönülnek a közvetlen újrahasználatra alkalmas frakciók azoktól, amelyeket további, újrahasználatra való előkészítési műveleteknek kell alávetni –, és a fogadó piac számára releváns naprakész válogatási kritériumok alkalmazásával konkrét újrahasználati piacot céloznak meg;
- c) az újrahasználatra alkalmatlannak értékelt árucikkeket szétválogatják újragyártás és újrafeldolgozás céljából – a textilszállak textilszállá történő újrafeldolgozását is ideértve, ha ezt a technológiai fejlődés lehetővé teszi –, abból a célból, hogy az újragyártás elsőbbséget élvezzen az újrafeldolgozással szemben;
- d) a válogatás és az azt követő, az újrahasználatot célzó hasznosítási műveletek eredménye megfelel a 6. cikkben említett, hulladéknak való minősülés megszűnésére vonatkozó kritériumoknak.

(6) A tagállamok 2026. január 1-jéig, majd azt követően ötévente a gyűjtött vegyes települési hulladék összetételére vonatkozó vizsgálatot végeznek annak érdekében, hogy meghatározzák a hulladékká vált textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik arányát, adott esetben a IVc. mellékletben említett KN-kódokkal összhangban. A tagállamok biztosítják, hogy a megszerzett információk alapján az illetékes hatóságok előírassák a gyártói felelősségi szervezeteknek, hogy korrekciós intézkedéseket hozzanak gyűjtőhelyhálózatuk bővítése érdekében és a 22c. cikk (14) és (15) bekezdésével összhangban tájékoztatási kampányokat folytassanak. A tagállamok biztosítják, hogy a nyilvánosság számára elérhetőek legyenek az említett felmérések eredményei.

(7) A tagállamok biztosítják, hogy az újrahasználatra alkalmasnak értékelt használt textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik, valamint a hulladéknak minősülő textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik közötti különbségtétel érdekében a tagállamok illetékes hatóságai ellenőrizhessék az újrahasználatra alkalmasnak értékelt, feltételezhetően hulladéknak minősülő használt textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik szállítmányait a (8) és a (9) bekezdésben foglalt, újrahasználatra alkalmasnak értékelt használt textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik szállítmányaira vonatkozó minimumkövetelményeknek való megfelelés tekintetében, és ennek megfelelően nyomon követhessék azokat.

(8) A tagállamok biztosítják, hogy az újrahasználatra alkalmasnak értékelt használt textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik üzletszerűen szervezett szállítmányai megfeleljenek a (9) bekezdésben foglalt nyilvántartási minimumkövetelményeknek, és azokat legalább a következő információk kísérik:

- a) a textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik értékesítéséhez, vagy tulajdonjogának átruházásához kapcsolódó számla és szerződés másolata, amely igazolja, hogy azok közvetlen újrahasználatra szánt termékek, és azok alkalmasak a közvetlen újrahasználatra;
- b) az e cikkel és – amennyiben rendelkezésre állnak – a 6. cikk (2) bekezdése alapján elfogadott kritériumokkal összhangban elvégzett előzetes válogatási művelet vagy az e cikkel és – amennyiben rendelkezésre állnak – a 6. cikk (2) bekezdése alapján elfogadott kritériumokkal összhangban elvégzett, az újrahasználatra való alkalmasságot megállapító, szakmai szempontok szerinti közvetlen értékelés igazolása, a szállítmányon belül minden egyes bálára vonatkozó nyilvántartási másolata és az összes nyilvántartási információt tartalmazó jegyzőkönyv formájában, e cikk (9) bekezdésének megfelelően;
- c) az újrahasználatra alkalmasnak értékelt használt textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket, illetve lábbeliket birtokló, az újrahasználatra alkalmasnak értékelt használt textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik szállítását üzletszerűen szervező természetes vagy jogi személy arra vonatkozó nyilatkozata, hogy a szállítmány részét képező anyagok egyike sem minősül a 3. cikk 1. pontja szerinti hulladéknak.

A tagállamok biztosítják, hogy az e bekezdés első albekezdésében említett szállítmányok – különösen megfelelő csomagolás és a rakomány megfelelő elrendezése révén – megfelelő védelemben részesüljenek a károsodással szemben a szállítás, valamint a be- és kirakodás folyamán, ezáltal megőrizve az újrahasználatra szánt textilanyagok épségét és minőségét a szállítási folyamat során.

(9) A tagállamok biztosítják, hogy az újrahasználatra alkalmasnak értékelt használt textiltermékek, textilvonatkozású termékek, illetve lábbelik szállítmányai megfeleljenek a következő nyilvántartási minimumkövetelményeknek:

a) a válogatásra, az újrahasználatra való alkalmasságot megállapító szakmai szempontok szerinti közvetlen értékelésre vagy az újrahasználatra való előkészítésre irányuló műveletek nyilvántartási adatlapja biztonságosan, de nem végleges jelleggel rögzítésre kerül a csomagoláson;

b) a nyilvántartási adatlap tartalmazza a következő információkat:

i. a bálában lévő árucikk vagy árucikkek leírása, amely azt a legnagyobb válogatási részletességet tükrözi, amelyen a válogatási vagy az újrahasználatra való előkészítési műveletek során a textil árucikkek átestek, így például a ruházatok típusa, mérete, színe, nemek szerinti besorolása, anyagösszetétele, és minden más olyan releváns jellemzője, amely hozzájárul a hatékony újrahasználatához;

ii. a végső válogatásért vagy az újrahasználatra való előkészítésért felelős vállalat neve és címe.

(10) A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben az illetékes hatóságok vagy a helyszíni ellenőrzésekben részt vevő hatóságok azt állapítják meg, hogy az újrahasználatra alkalmasnak értékelt használt textiltermékek, textilvervezetési termékek, illetve lábbelik tervezett szállítmánya feltételezhetően hulladéknak minősül, az újrahasználatra alkalmasnak értékelt, feltételezhetően hulladéknak minősülő használt textiltermékek, textilvervezetési termékek, illetve lábbelik megfelelő elemzésének, ellenőrzésének és tárolásának költségeit a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékek, textilvervezetési termékek, illetve lábbelik gyártóira, a nevükben eljáró harmadik felekre vagy a szállítást szervező más személyekre lehessen terhelni.

(¹)* A Tanács 2658/87/EGK rendelete (1987. július 23.) a vám- és a statisztikai nómenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról (HL L 256., 1987.9.7., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1987/2658/oj>).

(²)* Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2025/1892 irányelve (2025. szeptember 10.) a hulladékokról szóló 2008/98/EK irányelv módosításáról (HL L, 2025/1892, 2025.9.26., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2025/1892/oj>).

(³)* Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1150 rendelete (2019. június 20.) az online közvetítő szolgáltatások üzleti felhasználói tekintetében alkalmazandó tisztességes és átlátható feltételek előmozdításáról (HL L 186., 2019.7.11., 57. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1150/oj>).

(⁴)* A Bizottság (EU) 2019/1004 végrehajtási határozata (2019. június 7.) a hulladékokkal kapcsolatos adatoknak a 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek megfelelően való kiszámítására, ellenőrzésére és jelentésére vonatkozó szabályok megállapításáról és a C(2012) 2384 bizottsági végrehajtási határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 163., 2019.6.20., 66. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2019/1004/oj).

(⁵)* A Bizottság (EU) 2021/19 végrehajtási határozata (2020. december 18.) az újrahasználati kapcsolatos adatszolgáltatás közös módszertanának és formátumának a 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel összhangban történő meghatározásáról (HL L 10., 2021.1.12., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/19/oj).

8. A 29. cikk (2a) bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„(2a) A tagállamok konkrét élelmiszerhulladék-megelőzési programokat fogadnak el, amelyek a hulladékmegelőzési programjaik részeként terjeszthetők elő.”

9. A szöveg a következő cikkel egészül ki:

„29a. cikk

Élelmiszerhulladék-megelőzési programok

(1) A 9a. cikk (4) bekezdésében meghatározott célértékek elérése érdekében a tagállamok értékelik és kiigazítják élelmiszerhulladék-megelőzési programjaikat. E programoknak tartalmazniuk kell legalább a 9. cikk (1) bekezdésében és a 9a. cikk (1) bekezdésében meghatározott, valamint – adott esetben – a IV. és a IVa. mellékletben felsorolt intézkedéseket, és azokról 2027. október 17-ig tájékoztatni kell a Bizottságot.

(2) Mindegyik tagállam kijelöli a 9a. cikk (4) bekezdésében foglalt célértékek elérése érdekében végrehajtott, a 9a. cikk (1) bekezdésében említett, az élelmiszer-hulladék képződésének megelőzését szolgáló intézkedések koordinálásáért felelős illetékes hatóságokat, és erről 2026. január 17-ig tájékoztatja a Bizottságot. A Bizottság ezt követően közlést tesz ezeket az információkat a releváns weboldalon.”

10. A 37. cikk a következőképpen módosul:

a) a (3) bekezdés első albekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„A tagállamok a 9. cikk (4) bekezdésének végrehajtására vonatkozó adatokat, valamint a 22c. cikk (12) bekezdésében, a 22c. cikk (18) bekezdésének a) pontjában és a 22c. cikk (20) bekezdésében említett adatokat minden évben bejelentik az Európai Környezetvédelmi Ügynökségnek. A tagállamok minden évben bejelentik a Bizottságnak a 9a. cikk (2) bekezdésének végrehajtására vonatkozó adatokat.”;

b) a szöveg a következő bekezdéssel egészül ki:

„(5a) A tagállamok a 9a. cikk (2) bekezdésével kapcsolatos minőség-ellenőrzési jelentéseket nyilvánosan elérhetővé teszik annak értékelését követően, hogy a közzététel veszélyeztetné-e a bizalmas üzleti információk védelmét.”;

c) a (7) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(7) A Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogad el, amelyekben meghatározza az e cikk (1), (3), (4) és (5) bekezdésében említett adatszolgáltatás formátumát. A 11. cikk (2) bekezdése a) és b) pontjának végrehajtásáról szóló adatszolgáltatás céljára a tagállamok a hulladékokról szóló 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv végrehajtására vonatkozó tagállami jelentéstétel kérdőívének megállapításáról szóló, 2012. április 18-i bizottsági végrehajtási határozatban meghatározott formátumot használják. Az élelmiszer-hulladéokra vonatkozó adatszolgáltatás céljára a 9a. cikk (3) bekezdése alapján kidolgozott módszertant kell figyelembe venni az adatszolgáltatási formátum kidolgozásakor. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat az ezen irányelv 39. cikkének (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.”

11. A 38a. cikk a következőképpen módosul:

a) a (2) és a (3) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(2) A Bizottságnak a 7. cikk (1) bekezdésében, a 9a. cikk (3) bekezdésében, a 11a. cikk (10) bekezdésében, a 27. cikk (1) és (4) bekezdésében, a 38. cikk (2) és (3) bekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó felhatalmazása ötéves időtartamra szól 2018. július 4-től kezdődő hatállyal. A Bizottságnak a 22a. cikk (5) bekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó felhatalmazása ötéves időtartamra szól 2027. április 17-től kezdődő hatállyal. A Bizottság legkésőbb 9 hónappal az ötéves időtartam letelte előtt jelentést készít a felhatalmazásról. A felhatalmazás hallgatólagosan meghosszabbodik a korábbival megegyező időtartamra, amennyiben az Európai Parlament vagy a Tanács nem ellenzi a meghosszabbítást legkésőbb 3 hónappal minden egyes időtartam letelte előtt.

(3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 7. cikk (1) bekezdésében, a 9a. cikk (3) bekezdésében, a 11a. cikk (10) bekezdésében, a 22a. cikk (5) bekezdésében, a 27. cikk (1) és (4) bekezdésében, a 38. cikk (2) és (3) bekezdésében említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.”;

b) a (6) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(6) A 7. cikk (1) bekezdése, a 9a. cikk (3) bekezdése, a 11a. cikk (10) bekezdése, a 22a. cikk (5) bekezdése, a 27. cikk (1) és (4) bekezdése, a 38. cikk (2) és (3) bekezdése értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.”

12. A 41. cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

„2029. április 17-től a 22a., 22b., 22c. és 22d. cikk alkalmazandó azokra a vállalkozásokra, amelyek 10 főnél kevesebb személyt foglalkoztatnak, valamint amelyek éves árbevétele és éves mérlegfőösszege nem haladja meg a 2 millió EUR-t.”

13. A szöveg a következő cikkel egészül ki:

„41a. cikk

Felülvizsgálat

A Bizottság 2029. december 31-ig értékeli ezt az irányelvet és az 1999/31/EK irányelvet. Az értékelésnek többek között a következőkre is ki kell terjednie:

- a) a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékekre, textilvervezetési termékekre, illetve lábbelikre vonatkozó, az ezen irányelv alapján létrehozott kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek pénzügyi és szervezési felelősségének hatékonysága az ezen irányelvben meghatározott követelmények alkalmazásából eredő költségek fedezése tekintetében, ideértve annak értékelését is, hogy lehetséges-e pénzügyi hozzájárulásra kötelezni az újrahasználatlaltal foglalkozó üzleti szereplőket, különösen a nagyobb szereplőket;
- b) annak a lehetősége, hogy hulladékmegelőzési, -gyűjtési, újrahasználatra való előkészítési és újrafeldolgozási célértékek megállapítására kerüljön sor a hulladékká vált textilanyagok vonatkozásában;
- c) annak a lehetősége, hogy bevezetésre kerüljön a vegyes települési hulladék előzetes válogatása annak megakadályozása érdekében, hogy az újrahasználatra való előkészítés vagy újrafeldolgozás céljából hasznosítható hulladékot hulladékégetőbe küldjék vagy hulladéklerakókban helyezték el.

A Bizottság az említett értékelés megállapításairól jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. Adott esetben a jelentést jogalkotási javaslatnak kell kísérnie.”

14. Az ezen irányelvhez csatolt mellékletben foglalt szöveg IVc. mellékletként kerül beiktatásra.

2. cikk

Átültetés

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek legkésőbb 2027. június 17-ig megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket az intézkedéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguk azon főbb rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

3. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

4. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Strasbourgban, 2025. szeptember 10-én.

az Európai Parlament részéről

az elnök

R. METSOLA

a Tanács részéről

az elnök

M. BJERRE

MELLÉKLET

„IVc. MELLÉKLET

AZ EGYES TEXTILTERMÉKEKRE, TEXTILVONATKOZÁSÚ TERMÉKEKRE, ILLETVE LÁBBELIKRE
VONATKOZÓ KITERJESZTETT GYÁRTÓI FELELŐSSÉG HATÁLYA ALÁ TARTOZÓ TERMÉKEK

I. rész

A 22a. cikk hatálya alá tartozó, háztartási felhasználásra vagy egyéb felhasználásra szánt textiltermékek, textil ruházati árucikkek, kellékek és tartozékok, amennyiben az ilyen termékek jellegük és összetételük tekintetében hasonlóak a háztartási felhasználásra szánt termékekhez

KN-kód	Árumegnevezés
61 – az árucsoporton belül felsorolt valamennyi kód	Kötött vagy hurkolt ruházati árucikkek, kellékek és tartozékok
62 – az árucsoporton belül felsorolt valamennyi kód	Ruházati árucikkek, kellékek és tartozékok, a kötöttek vagy hurkoltak kivételével
6301	Takaró és útitakaró (kivéve 6301 10 00)
6302	Ágynemű, asztalnemű, testápolási és konyhai textília
6303	Függöny (beleértve a drapériát is) és belső vászonroló; ágyfüggöny
6304	Más lakástextília, a 9404 vtsz. alá tartozók kivételével
6309	Használt ruha és más használt áru
6504	Bármilyen anyagú szalagból fonással vagy más módon összeállított kalap és más fejfedő, bélelve vagy díszítve is
6505	Kalap és más fejfedő kötött vagy hurkolt kelméből vagy csipkéből, nemezből vagy más textilanyagból (de nem szalagból) előállítva, bélelve vagy díszítve is; hajháló bármilyen anyagból, bélelve vagy díszítve is

II. rész

A 22a. cikk hatálya alá tartozó, háztartási felhasználásra vagy egyéb felhasználásra szánt lábbelik, valamint ruházati árucikkek, kellékek és tartozékok, amennyiben az ilyen termékek jellegük és összetételük tekintetében hasonlóak a háztartási felhasználásra szánt termékekhez, és amelyek fő alkotóeleme nem textil

KN-kód	Árumegnevezés
4203	Ruházati árucikkek és ruházati tartozékok természetes vagy mesterséges bőrből (a lábbelik és fejfedők, valamint ezek részei és a 95. árucsoportba tartozó áruk, pl. lábszárvédők, vívóálcok kivételével)
6401	Vízhatlan lábbeli gumi- vagy műanyag külső talppal és felsőrésszel, ha a felsőrész a talphoz sem tűzéssel, szegeccseléssel, szögeléssel, csavarozással vagy hasonló eljárással nincs hozzáerősítve vagy összeállítva

KN-kód	Árumegnevezés
6402	Más lábbeli gumi- vagy műanyag külső talppal és felsőrésszel
6403	Lábbeli gumi-, műanyag, bőr- vagy mesterséges bőr külső talppal és bőr felsőrésszel
6404	Lábbeli gumi-, műanyag, bőr- vagy mesterséges bőr külső talppal és textilanyag felsőrésszel
6405	Más lábbeli"